

Németh Gyula-életútinterjú

Készítette: Csatári Bence

A beszélgetés időpontja: 2018. május 30., Budapest, Pestszentimre

Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Csatári Bence:

Gyula, kérlek, meséld el, milyen családban nőttél fel!

Németh Gyula:

1945-ben születtem Budapesten, a kispesti Wekerle tisztviselőtelepen laktunk. Édesanyám az Állami Nyomda Offszet Osztályán dolgozott berakónőként a budai Várban, a Kapisztrán téren. Édesapám a Nyugati Pályaudvarnál lévő 62-es posta hivatalát vezette, de ez csak címeket jelentett, pénzt nem. Egyébként az egyik nagyapám „reakciónak” számított, vele mentem kisgyerekkoromban misékre is. Egyszer elejtettem a misekönyvet, amiért megverték, erre megmakacsoltam magam, és azt mondtam, nem megyek többet, amit a család el is fogadott. A Wekerle-telepen jártam általános iskolába, majd a Gyáli úton lévő Irinyi János Gimnáziumba reáltagozatra, itt is érettségiztem. Érdekel a sport is, kézilabdáztam, a nyári szünetekben pedig elmentem a csepeli strandra úszómesternek, életemben akkor kerestem a legjobban.

Csatári Bence:

Tanultál valahol zenélni?

Németh Gyula:

A zenét „csak” hallgattam, nem jártam rendszeresen oktatásra, ugyanakkor én is lelkesedtem az akkori beatmuzsikáért.

Csatári Bence:

Mi következett az érettségi után?

Németh Gyula:

Az Iparterv Statikus Osztályára mentem műszaki rajzolónak 1963-ban, az V. kerületben a Deák Ferenc és a Petőfi Sándor utca sarkán lévő épületben dolgoztam. Onnan jelentkeztem építésznek a következő évben a Műegyetemre, de nem oda, hanem gépésznél vettek fel. A nappali tagozat sajnos nem volt megoldható az anyagi helyzetünk miatt, így estire jártam, munka mellett. Ez a képzés a Ganz-MÁVAG komplexumában volt, és kézenfekvőnek tűnt, hogy elhívtak oda a Műszaki Ellenőrzési Főosztályra, ahonnan később átvettek a Termelés-előkészítési Osztályra. Két évet elvégeztem az egyetemen 1964–1966 között, amikor elvittek katonának. 1966–1968 között töltöttem ott szolgálatomat.

Csatári Bence:

Ez abból a szempontból nagyon izgalmas időszak, hogy ekkor zajlott a „prágai tavasz”. Netán részt vettél az ennek elfojtására létrejött katonai akcióban?

Németh Gyula:

Igen, de azt se tudtuk, hogy hova megyünk és miért, viszont éles löszert kaptunk, tűzparancs nélkül. Megrendítő jeleneteknek is tanúja lehettem, amiket nem volt egyszerű feldolgozni. Gépkocsivezető voltam, és mellőlem kilőtték a társamat; nem szerettek minket annyira az akkori Csehszlovákiában. Hozzávetőleg egy hét után hazavezényeltek bennünket, majd a végén aláírtattak velünk egy papírt, hogy tizenkét évig egy hangot sem szólhatunk az intervencióról.

Csatári Bence:

Mi történt a leszerelést követően? Hogy kerültél kapcsolatba az ifjúsági kultúrpolitikával?

Németh Gyula:

A Ganz-MÁVAG-ból elküldtek egy hathetes KISZ-iskolába, ez a Rózsadombon, a Bimbó utcában volt. Furcsa, egyúttal szerencsés helyzetbe kerültem, mert az osztályvezető tanárom éppen vált, és engem jelölt ki, hogy amikor a tárgyalásokra el kell mennie, helyettesítem őt. Elkértem az óravázlatait, és megtartottam az óráit. Ez annyira jól sikerülhetett, hogy alig néhány hónappal azután, hogy elvégeztem ezt a tanfolyamot, 1971-ben hívtak a KISZ-től, hogy lenne-e kedvem náluk tanítani. Mivel akkor kétezer forint volt a fizetésem és ők kétezer-kétszázat ajánlottak, ráadásul közel is állt hozzám ez a felkérés, elfogadtam az invitálást.

Csatári Bence:

Mekkora kihívás volt ez a számodra?

Németh Gyula:

Mivel váratlanul jött a felkérés, és nem volt tanári képesitésem, el kellett végeznem a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem szakosító képzését filozófia-esztétika szakon. Nem okozott problémát, és a tanítást is nagyon szerettem. Nagyon vegyes társaságoknak kellett tartanom előadásokat, az orvostól a kazánkovácsig bezáróan mindenki megfordult nálam, ugyanis kerületenként határozták meg egy adott létszám alapján, hogy ki vehet részt a KISZ-iskolán. Szervezéseméletet tanítottam, azt, hogy a különböző rendezvényeket a társadalmi rétegzettségnek megfelelően hogyan kell lebonyolítani. A végén kaptak egy papírt, amellyel akár KISZ-titkárok is lehetek a munkahelyükön, vagy átvehette őket a szakszervezet funkcionáriusnak. 1971-től 1973-ig tanítottam, rengeteg embert ismertem meg, ami a későbbiek során jól jött.

Csatári Bence:

Mennyire kellett elkötelezettnek lenned ideológiailag ahhoz, hogy a KISZ-iskolában taníts?

Németh Gyula:

Soha nem tekintettem magamra úgy, hogy vérbeli kommunista lennék, amit én szerettem, az a kulturális terület volt. Ennek mentén nyilvánvalóan kellett olyan rendezvényeket lebonyolítanunk, amelyek politikai megmozdulások részei voltak. Sok furcsaságot éltem meg ennek kapcsán, még az is előfordult, hogy valaki a párt KB-ből Pinochet¹ elvtársról beszélt, mi meg azt sem tudtuk, hova forduljunk, annyira dőltünk a röhögéstől. Egy dolgot azonban nem tudok elfelejteni: én abban a rendszerben kaptam meg az érvényesüléshez szükséges lehetőségeket, és amennyire lehetett, éltem is velük. Engem soha nem köteleztek semmire, és úgy érzem, mindig megkaptam a munkámért a nekem járó elismeréseket. Ezzel szemben a rendszerváltozás után sokszor kérték a segítségemet különböző rendezvényekhez, amikben szívesen közreműködtem, de amikor azt kérték, hogy ne szerepeljen a nevem sehol, az rosszul esett, és inkább felhagytam az efféle munkálatokkal.

Csatári Bence:

A képzés nyilván ideológiailag determinált közegben zajlott. Előfordult esetleg valamiféle anomália ennek során?

Németh Gyula:

Persze, voltak balhéim is. Az osztályainknak nevet kellett adnunk, s én egy alkalommal Martin Luther Kinget² választottam. Ez alapvetően még nem lett volna baj, de az már kiverte az elvtársaknál a biztosítékot, hogy fel mertem hívni az Egyesült Államok budapesti nagykövetségét az ügyben, hogy országuk technikai-kulturális fejlődéséről némi illusztrációt kérjek, amit meg is kaptunk: másnap egy kisbusznyi brosúrát, plakátot. szemléltető eszközt szállítottak hozzánk, amelyekkel kidíszítettük az osztálytermünket. Nem telt el két nap, és hívtak az igazgatói szobába, ahol már vártak a belügyminisztériumi nyomozók, mintegy számon kérve, hogyan merészelek beszélni az amerikai nagykövetséggel. Igyekeztem védeni magam, mondván, hogy nemcsak a keleti blokk országaiban élhetnek jó emberek, ráadásul a baptista tiszteletes, aki emberjogi harcos volt, az „átkos imperializmus” országában lett merénylet áldozata. Ez valamennyire meghathatta őket, mert maradhattak a dekorációk, de azt hangsúlyozták, hogy ha a jövőben valami hasonlót szeretnék csinálni, azt előbb velük egyeztetsem. Más alkalommal a *Valahol a Volga mentén* című dalt tanítottam meg a hallgatóimnak, amely be volt tiltva, de senki nem tudta, így nem is lehetett belőle incidens.

---

¹ Augusto Pinochet (1915-2006) chilei tábornok, a hadsereg főparancsnoka, 1973-ban puccsal ragadta magához a hatalmat, és 1990-ig Chile vezetője, majd haláláig szenátor volt.

² Martin Luther King (1929–1968) amerikai baptista tiszteletes, polgárjogi harcos, politikai aktivista, az afroamerikai polgárjogi mozgalom egyik vezető személyisége.

Csatári Bence:

Ilyen előélet után hogyan kerültél a KISZ Budapesti Bizottságának Agitációs, Propaganda és Kulturális Osztályára?

Németh Gyula:

Gál Iván,³ aki ezt az osztályt vezette, hívott engem oda 1973-ban rendezvényszervezőnek, valószínűleg azért, mert megtetszett neki, ahogy egy balatonszemesei KISZ-tábort sikeresen vezettem le. Példaértékű vezető volt, nagyon sokat tanultam tőle. Az egyik legfontosabb tapasztalatom az volt vele kapcsolatban, ahogy megvédte a beosztottait. Amikor ugyanis valamit elrontottunk, érdemes volt hozzá fordulni, melynek következtében természetesen lehordott a sárga földig, de ezt kizárólag négyszemközt tette. Amikor arról volt szó, hogy betámadták az osztályunkat, ő megvédett bennünket, még akkor is, ha közülünk mindenki tudta, hogy nincs igazunk. Sajnos fél év múlva áthelyezték a Fővárosi Művelődési Házba igazgatónak, helyére Csizmás Attila jött osztályvezetőnek. Ő kifejezetten elméleti ember volt, csodálatosan tudott fogalmazni, ám a rendezvényektől mindig kicsit tartott.

Csatári Bence:

Milyen munkákat kellett teljesítened a KISZ Budapesti Bizottságánál?

Németh Gyula:

Főleg a nagyobb rendezvények megszervezése tartozott hozzám 1973-tól 1977-ig, amikor a Köztársaság téren dolgoztam. Tipikusan ilyen volt a Forradalmi Ifjúsági Napok elnevezésű sorozat, ami március 15-öt, március 21-ét és április 4-ét foglalta magában. A március 15-i ünnepséget rendszerint a Nemzeti Múzeum kertjében tartottuk, április 4-ét pedig a Gellérthegyen. A párt budapesti bizottsága mindig delegált ide valakit a soraiból, de amikor a televízió is közvetítette az eseményt, akkor a pártközpontból is jöttek, ezzel is megadva a megmozdulás súlyát. Az ilyen típusú munkák során is tanultam pár dolgot: nem lehetett késni és hibázni.

Csatári Bence:

Akadnak itt is kalandjaid a szervezések során?

Németh Gyula:

Hogyne, egyszer kijött egy pártapparatszik megnézni április 2-án a főpróbánkat az április 4-i „felszabadulási” ünnepségünkre a gellérthegyi Citadellára. Nagyon fel lehetett háborodva, mert közölte, hogy az nem lehet, hogy a nagy, negyven méter hosszú, tíz méter széles vörös zászlót először leengedjük, majd utána következnek Picasso⁴ békegalambjai, mert ez az ő értelmezése szerint azt jelenti, hogy Magyarországon csak akkor lesz béke, ha kivonultak a szovjet hadsereg katonái. Nyomatékosan kérte, hogy fordítsuk meg a sorrendet, először jöjjenek a galambok, és csak azután húzzuk fel az óriási vörös zászlót. Nem volt mit tenni, végrehajtottuk az utasítást, ami nem kis munkával járt, hiszen le kellett bontani a korábban már nagy műgonddal kifeszített vörös díszletet.

---

³ Gál Iván (1939–2014) A KISZ KB Agitációs, Propaganda és Kulturális Osztályának vezetője, később a Fővárosi Művelődési Ház igazgatója volt 1973–1976 között, majd a Fővárosi Tanács Művelődési Osztályát vezette. 1982–1988 között az Ifjúsági Rendező Iroda igazgatójaként tevékenykedett, a szervezet megszűnte után pedig 1988 végén az ORI élére került, ahol mindössze 1989 tavaszáig maradt, ugyanis a cég élére Gödöllői Lajost nevezték ki először miniszteri biztosnak, majd az ORI utolsó igazgatójának.

⁴ Pablo Picasso (1881-1973) egyéni stílusú spanyol festőművész, különböző korszakai (kék, rózsaszín) voltak, és a kubizmus megteremtésében is közreműködött. A XX. századi avantgárd egyik legjelentősebb festőművésze.

Egy másik alkalommal a Világifjúsági Találkozóra (VIT) utazó küldöttségnek kellett volna biztosítanom egy Steinway zongorát. Amikor megtudták, hogy szabadtéri előadáshoz kellene, kapásból nemet mondott mindenki, akivel csak beszéltem. Ott álltam tanácstalanul, mígnem Marton Frigyes,⁵ aki a magyar VIT-műsorokat rendezte, ajánlott egy bizonyos Albert urat, aki tudna nekem segíteni. Különös fazon volt, egy presszóban volt az „irodája”, ott kellett felhívnom, és ígéretet tett arra, hogy teljesíti a kérésemet, még azt is megkérdezte, milyen színű hangszert óhajtok. Amikor beállított hozzám a Köztársaság térre, azt hittem, nem hiszek a szememnek: Albert, ez a Rejtő Jenő-i⁶ figura, egy második világháborús, oldalkocsis BMW-motorkerékpárral érkezett, a portás is gyanúsan méregette. Mindennek ellenére nagyon jól tudtunk együttműködni, még Marton Frigyes leányfalui házába is ő rendezte el, hogy a medenceépítéshez szükséges építőanyagokat fel tudják szállítani a meredek hegyoldalon.

Csatári Bence:

A szolidaritási rockfesztiválok is hozzád tartoztak?

Németh Gyula:

Közreműködtem ebben is, mert a rockzene magyarországi megjelenésekor azzal szembesült a hatalom, hogy rengeteg fiatal érdekel ez a műfaj, ami persze részben együtt járt a lázadó magatartásformával. Többek között ezért találták ki 1976-tól a szolidaritási rockfesztiválokat, amelyekkel tömegeket tudtak megmozgatni a KISZ Budapesti Bizottsága rendezése és felügyelete alatt. Ezekon még Maróthy László,⁷ a KISZ KB akkori első titkára is megjelent.

Csatári Bence:

Mi okozta azt, hogy erről az akkoriban magas társadalmi presztízsű helyről eljöttél?

Németh Gyula:

A hetvenes évek közepe táján új trend kezdett érvényre jutni a KISZ-en belül, mégpedig az, hogy egyre inkább diplomásokkal, illetve egyetemistákkal, főiskolásokkal szerették volna feltölteni a különböző pozíciókat, deklarálva ezzel, hogy a Kádár-rendszer az eddigiéknél is jobban számít az értelmiségre. Ennek megfelelően változott a KISZ KB vezérkara, és kezdtek lecserélni az alattuk lévő garnitúrát, az apparátust is. Ekkoriban kezdtek mondogatni nekem, hogy „Németh elvtárs, nem tudsz megújulni”. Gondoltam magamban, az lehet, de megszervezni mindent meg tudok hibátlanul. Amikor valakitől meg akartak szabadulni, az volt a szokás, hogy felhívták a szakterületét felügyelő KISZ KB-titkárhoz, és ajánlottak neki egy másik állást. Velem is ezt tették, mondták, hogy a pártapparátusban vagy a szakszervezetnél is dolgozhatnék, de ezeket a lehetőségeket visszautasítottam. Mondtam, hogy kulturális területen szeretnék maradni, erre megkaptam a Budai Ifjúsági Park igazgatóhelyettesi posztját, aminek nagyon örültem. Előtte azonban még elbúcsúztattak, és az erre szervezett utazás során Csehszlovákiába és az NDK-ba mentünk a kollégáimmal. Előbbi

---

⁵ Marton Frigyes (1928–2002) a Vidám Színpad, majd 1962-ig a Petőfi Színház rendezője, 1960–1963 között rövid ideig a Tarka Színpad igazgatója is volt. A Magyar Rádió rendezőjeként megalapította a Rádiókabarét, később a humorfesztivált. 1980–1985 között a Mikroszkóp Színpadot igazgatta.

⁶ Rejtő Jenő (1905–1943) író, kabaré- és színpadi szerző, forgatókönyvíró, a magyar szórakoztató irodalom népszerű képviselője és megújítója.

⁷ Maróthy László (1942) A KISZ KB első titkára 1973–1980 között, 1973–1989.között az MSZMP Központi Bizottságának volt a tagja, 1975–1988 között pedig a Politikai Bizottságának. 1980-1984 között az MSZMP budapesti bizottságának első titkáráként működött. 1984–1987 között miniszterelnök-helyettes, 1987–1989 között környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszterként dolgozott.

országban egy kis iszogatás után kollégáim elénekelték egy dalt, amelyben az szerepelt, hogy „Drága föld, szülőhazámnak földje”, amiért elvittek minket a rendőrök – engem azért, mert én voltam a küldöttség vezetője. Vagy három óránkba került, mire megmagyaráztuk, hogy nem akarjuk visszafoglalni a Felvidéket. Még a magyar nagykövetségünket is fel kellett hívnom, hogy tisztázzam magunkat. A diplomatáinktól persze kaptam egy kis dorgálást, hogy nem kellett volna ilyen provokatív nótát énekelnünk, amire ígéretet is tettem, így engedtek ki minket a fogdából.

Csatári Bence:

Hogyan kezdődött a tevékenységed az Ifiparkban?

Németh Gyula:

1977. szeptember 1-jétől szolt a megbízatásom, Baráth László igazgató⁸ helyettesének neveztek ki. A feladat adott volt: koncerteket kellett szervezni, ami azért jelenthetett kihívást, mert akkoriban volt felfutóban a csöveskultusz és a keményrock-láz.

Csatári Bence:

Az elődeiddel milyen viszonyban voltál?

Németh Gyula:

Baráth Lacival, aki még két évig, 1977–1979 között volt a közvetlen főnököm, természetesen napi kapcsolatom volt. Ő 1979-ben, amikor elment tőlünk, a Pincészinház igazgatója lett. Egy generációval idősebb volt nálam, így nem volt mindig annyira fogékony a zenei változásokra, noha éppen az ő regnálásának végén kezdődött a kemény rock felívelése. Egyszer sikerült bepillantanom az egyik füzetébe, amelyen az állt: „Ötleteim”. Nos, csalódnom kellett, mert nem találtam benne semmit. Rajnák Lászlóval⁹ a balatonszemesi KISZ-tábor építkezése kapcsán ismerkedtem meg. A műszaki ismeretei megvoltak, úgy mászkált ott, mint egy kiskirály, demizsonnal a kezében, és mutogatva jelölte ki az építőmunkásoknak, hogy melyik helységet hova képzelte. Gondolom így utasítgatta a velencei hétvégi házának építőit is. Politikailag rendkívül vonalas ember, szerintem rákosista volt, csak feketén és fehérén látta a világot. Egy alkalommal érdekes szituációba kerültem vele kapcsolatban, ugyanis egyetlen napra felmentettek az igazgatói munkavégzés alól, mégpedig akkor, amikor ő kijött a börtönből. Azért került letartóztatásba, mert dupla sorszámmal nyomta a belépőjegyeket, és egyéb módokon is sikkasztott. A pénzből pedig a velünk szemben, a Duna túloldalán lévő Hotel Intercontinentalba járt mulatni minden este, és a *Vörös Csepelt* húzatta a primással a fülébe. Ostoba módon itt bukott meg, mert nagyon nyíltan csinálta ezt az egészet, mivel az igazgatói fizetéséből három vacsorára sem futotta volna, nemhogy végigmulassa az éjszakát minden nap, és ezért valaki feljelentette. Minden bizonytalant már a kommunista dalokat játszani. Nos, akkoriban az volt az eljárás, hogy mielőtt kiengedték az embert, egy napra vissza kellett venni az utolsó munkahelyére, így került ő hozzám. Az ő korában még nem volt, de nálam már működött a nagyszínpad, ahogy a játékterem is a flippergépekkel, azokat is megmutogattam neki.

---

⁸ Baráth László 1974 és 1979 között állt az Ifipark élén.

⁹ Rajnák László (1928–1985) a Budai Ifjúsági Park híres-hírhedt igazgatója 1961–1974 között. Előzőleg birkózott, emiatt ismert volt pofonjairól, amiket sűrűn osztogatott.

Csatári Bence:

Ez utóbbi hogy működött?

Németh Gyula:

Feri bácsinak hívták a játékterem felügyelőjét, és csak addig volt nyitva, amíg a nagykoncert el nem kezdődött, utána bezárt, mert én úgy fél kilenc körül hazaengedtem. A bevétel egy része az övé volt, és engem is sokszor hívtak játszani, én meg hagytam magam néha elcsábítani egy-egy félóra. Mindamellet ő nem az én alkalmazottam volt, hanem a vendéglátó-ipari vállalaté, ugyanakkor tartott tőlem, hogy feljelentem a főnökénél, ha hamarabb hazamegy, ezért mégiscsak valamiféle függőségi viszony alakult ki közöttünk.

Csatári Bence:

Hány alkalmazottja volt akkoriban az Ifiparknak?

Németh Gyula:

Összesen négy: az igazgató, az igazgatóhelyettes, a főkönyvelő és egy gazdasági ügyeket vivő beosztott. A pénztáros máshol dolgozott főállásban, nálam mellékállásban tevékenykedett ugyanilyen munkakörben. Helyettesem Plainer Tibor¹⁰ volt, aki az Ifipark utolsó két évét vezényelte le igazgatóként. Mindannyiunk munkáltatója a fővárosi tanács volt. Alkalmaztam egy éjjeliőrt is, de ő nem volt benne az állandó állományban, értelemszerűen csak tavasztól ősziig kellett dolgoznia. Ugyanígy időszakosan vettem fel egy fiatal srácot, aki magától jelentkezett nálam, „civilben” rendőrként dolgozott, nem is tudom, hogy a rendőrségen bejelentette-e, hogy ő másodállást vállalt az Ifiparkban. Nem feltétlenül lett volna abból sem baja, ha a munkáltatói megtudják, mert hivatalosan ifjúságnevelő és tömegirányító volt a titulusa. Neki volt egy hatalmas, tekintélyt parancsoló dán dogja, aki aztán odaszokott hozzám az igazgatói irodába. Totyinak hívták, és az volt a feladata, hogy ne engedje a fiatalokat beugrálni az alig kétméteres falon keresztül arról a bizonyos nagy fáról, amiről korábban a galerit is elnevezték. Nagy becsben tartottam, esőben mindig beengedtem magamhoz. Egy ilyen alkalommal B. Tóth László¹¹ jött hozzám, és amikor találkozott Totyival, meghűlt benne a vér, mert ráfordult a kutya, de aztán természetesen összebarátkoztattam őket.

Csatári Bence:

Ennyi emberrel nyilván nem lehetett biztosítani a koncerteket, illetve nekik nem is ez volt a dolguk. A főállásúakon kívül ezt hogyan oldottad meg?

Németh Gyula:

A tömeg nagyságától függően alkalmaztam húsz-huszonöt rendezőt, akik figyelték a rendet, voltak közöttük markos legények és eszesek is. Őket, ha a szükség úgy hozta, az emberek mozgatására is alkalmaztam, arra, hogy a ki- és a bejutás biztonságban megtörténjen az intézmény területére és onnan kifelé, valamint ha bárhol valamiféle atrocitás alakul ki, közbe tudjanak lépni. A főrendezőm egy vállalatnál dolgozott, ahol a portások főnöke volt.

---

¹⁰ Plainer Tibor 1982–1984 között, annak bezárásáig az Ifipark igazgatója.

¹¹ B. Tóth László (1947) zenei szerkesztő, producer, lemezlovas, műsorvezető.

Csatári Bence:

A rendőr-munkásőr-ifjúgárdista „szentháromság” nem képviseltette magát a koncerteken?

Németh Gyula:

Egyáltalán nem, mert egyrészt a rendezőim tudták a dolgukat és jól teljesítették azt, másrészt mindig tudtam, mikor kell hívni akár a rendőrséget, akár a mentőket. A tűzoltókat soha nem kellett kihívni.

Csatári Bence:

Voltak verekedések a te idődben?

Németh Gyula:

Igyekezünk odahatni, hogy odáig ne fajuljanak el a látogatók közötti nézeteltérések, de persze mindenki mellé nem állíthattam egy rendezőt. A kisebb összejövendők mindennaposak voltak, ám a főrendezőnek a meleg helyzetekre vonatkozóan megmondtam, hogy mindig csak azt az egy embert hozzák be hozzám, aki a felfordulást okozza, vele én majd az irodámban elbeszélgetek. Egy ilyen alkalommal az egyik krakéler srác, akit behoztak az irodámba elbeszélgetésre, odáig merészkedett, hogy azzal hözöngött, hogy majd az ő apja helyére teszi ezt a konfliktust. Nem voltam rest, felhívtam a szülőt, akitől megkérdeztem, eljön-e a gyerekéért vagy küld érte autót, mert nagyon felforgató módon viselkedik. Amikor ezt megtudta, azt kérte tőlem, hogy verjem meg a fiát. A kérésnek eleget tettem, ahogy letettem a kagylót, visszakézből egy akkora pofont kevertem le neki, hogy átesett a fotelen. Mondtam a srácnak: „kisfiam, ezt apád küldi”.

Csatári Bence:

A közönség mennyire volt heterogén akkor, amikor az Ifipark igazgatója voltál? Ha valakire ránéztél, lehetett tudni, hogy melyik zenekar a kedvence?

Németh Gyula:

A csövesek és a digók jól elkülönültek egymástól, de azért ezen túlmenően azt már nem lehetett megállapítani, hogy ki melyik együttest szereti a legjobban. Érdekes, de volt egy két-háromszáz fős „kemény mag”, akik minden rendezvényünkre eljöttek, a görög és a magyar tánczástól kezdve a tánczenén és a diszkón át a kemény rockig bezárólag. Ők voltak a mi gyerekeink, igazából kicsit szánni is lehetett őket, mert sehol sem voltak otthon, így jobb híján hozzánk csapódtak. Velük soha nem volt semmiféle balhé, ugyanúgy beálltak a körtáncba szirtakizni, ahogy járták a magyar néptáncot és a diszkót is, vagy éppen a Piramisra¹² tomboltak.

Csatári Bence:

Voltak még a könnyűzenén kívül más programok is. Hengl László is fellépett nálatok, ő mivel foglalkozott?

Németh Gyula:

Mai szóval élve kvízmester volt, persze sokszor lebutított változatban. *Egyszerű kérdések, egyszerű válaszok* címmel tartott programot nálunk. Ezt a műsort csak táncmuzika és tánczenés napokon lehetett megcsinálni, a nagykoncerteken nem, mert kifütyülték volna. Jól

---

¹² 1974-ben alakult magyar hardrock-zenekar, az 1970-es évek végének egyik legnépszerűbb együtess. Más felállásban ma is aktív.

jelzi a kádári szocialista hiánygazdaság visszasságait, hogy remekül megélt abból, hogy Munkácson nejlonzacskókat árult, darabját egy rubelért, ami nagyon jó pénznek számított. Ebből a tőkéből vett a lipcsei vásáron mindenféle ajándéktárgyakat, amiket a szabadkai piacon eladott, s a pénzből farmert és rumpuncsot hozott haza, busás haszonnal értékesítve azokat.

Csatári Bence:

Gazdag György is szerepel a korabeli programfüzetekben, de a neve többé-kevésbé idegenül hangzik a mai fiatalok előtt. Őt mire alkalmaztátok?

Németh Gyula:

Jó képességű lemezlovas volt, diszkó slágerek lejátszásával sokszor fellépett nálunk, igen klassz hangulatot tudott csinálni. Arató András,¹³ B. Tóth László, Dévényi Tibor,¹⁴ Éliás Gyula,¹⁵ és Keresztes Tibor „Cintula”¹⁶ mellett ő is a diszkósok táborát gyarapította, akik szintén szerepeltek az Ifiparkban.

Csatári Bence:

Közülük kihez fűzött szorosabb kapcsolat?

Németh Gyula:

Mindegyikükkel jóban voltam, de Cintulával különösen. Őt egyszer még KISZ-es koromban meghívtam a balatonszemesei táborba, ahol fergeteges bulit csapott. Előtte kicsit bemajréztatott, mert két konyak társaságában elárulta, hogy otthon felejtette a lemezeit, és csak az az egyetlen kazetta van nála, ami az autójában maradt. Erre nagyon megijedtem, hogy hogyan lesz ebből buli, de ragyogóan megoldotta, mindenki neki tapsolt. Zseni a pasi, esküszöm! Egy másik alkalommal hirtelen pénzzavarba kerültem, mert lehetőségem lett ugyan egy Zaporozsecet a KISZ-en keresztül megvenni, de másnap kellett a pénzt befizetni, nekem meg hiányzott hozzá tízezer forint. Cintula segített ki, mégpedig nem is akárhogyan. Ideadta nekem a lakáskulcsát, és megengedte, hogy kivegyem a fiókjából a megfelelő összeget. Belenyúltam, és nem hittem a szememnek: a papírbankók összevissza hánykolódtak számolatlanul. Becsületesen kivettem, amit kértem tőle, és meglett az autóm. A pénzt természetesen megadtam, de a mai napig hálás szívvel gondolok vissza erre a gesztusra. Amiért neki ennyi pénze volt, annak az az oka, hogy a nővére Londonban élt, és tőle kapta a lemezeket, amelyeket itthon pénzért másolt át azoknak, akik kérték. Arató Andrásról pedig az jut eszembe, hogy mindig vasalt ingben és szövetnadrágban jött hozzánk, és nagyon nehezen tudtam vele megértetni, hogy ez az öltözék nem ide való. Egyszer azonban látom ám, hogy egy nagy sporttáskával állít be hozzám, és megkérdezi: átöltözhetek az irodádban? Nyilván megengedtem, de amikor láttam, hogy az elegáns, frissen vasalt ingét és nadrágját bőrfelszerelésre cseréli, tágra nyílt a szemem. Nem tűnt túl hitelesnek, mint ahogy nem is volt az: aznap este négyezer ember fűtyülte ki.

---

¹³ Arató András (1953) lemezlovas, „Dejkó” fedőnéven az állambiztonságnak is jelentett.

¹⁴ Dévényi Tibor (1947) rádiós, televíziós műsorvezető, lemezlovas. A Magyar Televízió számára készített *Három kívánság* című műsorsorozatával lett országos híró.

¹⁵ Éliás Gyula (1948) a Kádár-kor híres lemezlovasa, fia, Éliás Jr. szintén ismert DJ.

¹⁶ Cintula, azaz Keresztes Tibor (1945) műsorvezető, disc jockey. Szintén érintett a kádári állambiztonsággal való együttműködésben.

Csatári Bence:

Mások is öltöztek át az irodában?

Németh Gyula:

Megesett, de azért nem rendszeresen. Az egyik ilyen alkalomra viszont majdnem ráment a házasságom, ugyanis Csepregi Éva,¹⁷ a Neoton¹⁸ énekesnője otffelejttette a bugyiját, és másnap a feleségem kérdőre vont, hogy az mit keres ott. Logikus magyarázatot adtam, és hála Istennek elhitte, ahogy igaz is volt a történet.

Csatári Bence:

Mit csináltál, amikor az Ifipark télen zárva volt?

Németh Gyula:

Akkor sem tétlenkedtem, mert a fővárosi tanácsnál kitalálták, hogy különböző művelődési házakban gyerekprogramokat biztosítsunk, és ezt teljesítenünk kellett. A Halló Bárban például délelőtt tíz órától telente rendszeresen tartottunk efféle műsorokat diákoknak. Persze az esedékes felújításokat, karbantartásokat is elvégeztettem az Ifiparkban, erre mindig szükség volt, mert egy idő alatt rendszeresen lepusztult az infrastruktúránk. Ez vitte el a költségvetésünk legjelentősebb részét. Ősz végén téliesítettünk, a vizet elzártuk, szétszedtük az asztalokat, székeket, és behordtuk az öltözőkbe. Felmértük a károkat is, amelyeket összesítettem, jelentettem a fővárosi tanácsnak, akik döntöttek arról, hogy a következő időny előtt milyen felújításokat végezhetünk. Általában nem akadékoskodtak, ezeket az összegeket mindig ráköltethetem az épületre, így a mosdókat, öltözőket minden évben sikerült újrafestetnem.

Csatári Bence:

A zenészek öltözői hogy voltak berendezve?

Németh Gyula:

Semmi extra, teljesen átlagos berendezések voltak bennük. Székeket, padokat, akasztókat, tükröket helyeztettem el bennük, valamint zuhanyzókat.

Csatári Bence:

Milyen volt a napi időbeosztásod az Ifiparkban?

Németh Gyula:

Délelőtt tízre mentem dolgozni, ebből is látszik, hogy nem napi nyolcórás munkarendem volt, mert mindig bent maradtam zárásig, és a kassza bevételét is én vittem el a postára, ami rendszerint bőven este tíz óra után esett meg. De mivel szerettem ezt csinálni, eszembe sem jutott, hogy óradíjra lebontsam a munkaidőmet, akkor nagyon rosszul jártam volna.

---

¹⁷ Csepregi Éva (1953) popénekesnő, 1972-ben a Kócbabák énektrió tagjaként, illetve a Stereo együttes énekeseként tűnt fel a Ki mit tud?-on. A Kócbabák 1973 végén társult a Neoton együttesel, amely 1977-től hivatalosan Neoton Família néven folytatta pályafutását.

¹⁸ A Neoton 1965-ben alakult, majd az 1968-as táncdalfesztivált megnyerte. A nagy felfutást a diszkóslágerek előadásával érték el, amelyet – tehetségükön kívül – Erdős Péter pártfogásának is köszönhetnek. Ennek következtében jutottak el a tokiói Yamaha fesztiválra, ahol 1983-ban megnyerték a nagydíjat.

Csatári Bence:

Milyen belépődíjak voltak ekkoriban nálatok?

Németh Gyula:

A táncházak tíz forintba kerültek, a dzsessz, a rock és a tánczene tizenöt, míg a hétvégi nagykoncertek húsz forintba. Ezek az összegek 1977 és 1982 között nem változtak.

Csatári Bence:

Milyen rendszer szerint tervezted meg, hogy mikor ki játszik az Ifiparkban?

Németh Gyula:

Naptári évben kellett gondolkodnunk, éves tervet kellett benyújtani a fenntartó Fővárosi Tanács Közművelődési Osztályának. Alapvetően költségvetési intézmény voltunk, ezért le kellett adnunk az előre látható kiadásaink költségeit a felettes szervnek. Minden év elején leadtam az esedékes felújításra, a bérekre, a zenekarok gázsijaira szánt költségeket, valamint a működésünkből származó tervezett bevételt. Utóbbit úgy kellett kalkulálnom, hogy előre meg kellett becsülnöm, mekkora közönséget hoz be az adott zenekar, de ez némi tapasztalatszerzés után könnyedén ment. Emellett az új, még be nem járatott zenekarok által okozott esteleges bevételkiesések kompenzálására mindenképpen be kellett hoznom a sztárbandákat, a P. Mobilt,¹⁹ a Piramist, a Karthagót,²⁰ a Korált,²¹ a V' Moto-Rockat²² és a Minit.²³ Ha nem jöttek be a számításaink az év végén, a szőnyeg szélére állítottak, még akkor is, ha netán több lett volna a bevételünk, mint amennyit terveztünk, mert ez is azt jelentette volna, hogy valamit elszámoltunk. A tanács Művelődési Főosztálya, illetve annak vezetője, Mezei Gyula²⁴ döntött végső soron költségvetésünk jóváhagyásáról. Nyilvánvalóan ennek keretében zajlott némi brüsztolás és lobbizás az egyes intézmények között, de az utolsó szót ez ügyben a főosztály vezetése mondta ki.

Csatári Bence:

Hogy alakult ki, hogy mikor ki játszik nálatok?

Németh Gyula:

Kitaláltam, hogy legyenek tematikus napjaink, illetve rendszert vezettem be abba, hogy melyik zenekar vagy énekes mely napokon lép fel nálunk. Ennek elsősorban megint csak anyagi természetű okai voltak, ugyanis nem szerettem volna túl sok reklámköltséget, és úgy gondoltam, hogy ha hozzászoktatjuk a gyerekeket, hogy minden hét egy adott napján ugyanaz az együttes muzsikál nálunk, vagy legalábbis ugyanazt a stílust fogja kapni az érdeklődő, akkor úgyis kifejezetten ezekre a programokra fognak hozzánk bejönni. Bevált a számításom, mert szájhagyomány útján és a szoktatás elve szerint mindig tudta mindenki, akit érdekelt, hogy mikor játszik az Ifiparkban a kedvenc bandája, ezért ezekre az alkalmakra

---

¹⁹ A P. Mobil 1973. május 1-jén a Gesarol együttesből alakult, ma is aktív hardrock-együttes, hatásuk meghatározó ebben a stílusban.

²⁰ A Karthago zenekart Szigeti Ferenc alapította 1979-ban. Legnagyobb visszhangot az keltette körülöttük, hogy 1981. február 13-án Székesfehérvárott koncertjükön agyontapostak egy rajongót. Emlékeire írták a *Rekviem* című számukat. 1985-ben feloszlottak, majd 1990-től kisebb-nagyobb megszakításokkal együtt is zenélnek.

²¹ Korál együttes néven 1974-ben alakult, de 1978-ban újjáalakult hardrock-együttes, Balázs Fecó vezetésével.

²² A V' Moto-Rock együttes 1977-ben jött létre, kezdetben hard rockot és west coast stílust játszottak. 1988-as feloszlásuk után frontemberük, Demjén Ferenc szólókarrierbe kezdett.

²³ 1968-ban alapított progresszív rockot, majd dzsessz-rockot játszó magyar zenekar. Többszöri átalakulást követően napjainkban is működik, vezetője Török Ádám.

²⁴ Mezei Gyula Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága Művelődésügyi Főosztályának vezetője volt csaknem két évtizedig a hetvenes-nyolcvanas években.

váltotta meg a belépőjegyét. Így vált szokássá, hogy hétfőnként görög táncházat tartottunk, keddenként dzsessz-rock koncertek voltak, szerdánként a táncdaloké volt a főszerep, csütörtökönként magyar táncházat tartottunk mások mellett a Kaláka együttesrel,²⁵ hétfőnként pedig a sztárbandák jöttek hozzánk. A péntekeket jó néhányszor odaadtuk vidéki, feltörekvő, tehetséges zenekaroknak a helyi művelődésszervezőkkel egyeztetve. Így rendeztünk miskolci és debreceni napokat, utóbbi keretében játszott a Color²⁶ és a Panta Rhei²⁷ együttes is. Ezzel mindenki jól járt: a vidékiek budapesti fellépési lehetőséghez jutottak, mi pedig komplett, egész estét betöltő programokat kaptunk cserébe. De péntekenként rendeztük a Képes Újság Fesztiválokat is az azonos című hetilappal együttműködve, amikor konszolidált körülmények között, asztalok mellett lehetett szórakozni és zenére táncolni. Ezek közül kettő 1978 májusában zártkörű rendezvényként futott.

Csatári Bence:

A reklámköltségeket sikerült lefaragnod, de azért plakátjaitok is voltak. Ezek terjesztését miként oldottad meg?

Németh Gyula:

A legnagyobb plakát az A/5-ös méretű volt – nem voltak még óriásplakátok –, ezeket a villamosokra és autóbuszokra tudtuk kihelyezni, ahol szinte mindenki láthatta, mivel akkoriban sokkal többen utaztak tömegközlekedéssel, mint napjainkban. Így aztán gyorsan átmentek a köztudatba a kék, illetve narancssárga háttérrel nyomtatott, az Ifipark bejáratánál elhelyezkedő kőoroszlánokat megjelenítő plakátjaink. Aztán persze az élelmesebb zenekarok telenyomták a várost a saját plakátjaikkal, ilyenkor jött ledorongolni az akkor monopolhelyzetben lévő Magyar Hirdető Vállalat (Mahir), hogy miért engedtem a plakátragasztást, amikor ők nem engedélyezték. Én ugyan tudtam ezekről a stiklikről, de megértettem a zenekarokat, hiszen nekik is kellett valahogy reklámozni magukat. Azzal tudtam hatékonyan védekezni, hogy azt mondtam, én azt sem tudtam, hogy ezek a plakátok léteznek, hiszen nem a mi engedélyszámunk van rajta, és nem is szerepelek rajta, mint felelős kiadó. Ez utóbbi állítás igaz is volt, mert a zenészek a saját kontójukra készítették ezeket, én meg szemet hunytam e fölött. Ha jobban belegondolok, az Ifiparknak még jót is tett, ha más plakátokon is hirdették a koncertjeinket. Erre viszont azt mondták, büntessem meg én a zenekarokat, akik ezt tették, de ilyenkor azt tudtam válaszolni, hogy egyáltalán nem biztos, hogy az adott együttes végezte ezt a munkát, mert mi van, ha a rajongóik szereztek valahonnan ilyen plakátokat, és ők ragasztották tele a várost? Erre már nem tudtak mit mondani, így lényegében mindig megúsztuk ezeket a kérdőre vonásokat. Másrészt a Mahirt sem kellett féltetni, ha valakivel ki akart szúrni, akkor elvitte a Csepel-sziget túlsó végére vagy más városszéli helyekre a plakátokat, és ott rakta ki azokat. A darabszám ugyan megvolt, csak nem ott, ahol kellett volna. Nesze semmi, fogd meg jól!

---

²⁵ A Kaláka 1969-ben alakult a versmegzenésítő műfaj úttörőjeként. Részletes történetüket lásd: Horváth Bence–Lettner Szilvia–Takács M. József: *A Kaláka (első) 40 éve*, Budapest, Cartaphilus, 2010.

²⁶ A Color együttest 1975-ben alapította a három Bokor-fivér. Gyula, Tibor és Attila. Két lemezük jelent meg a Kádár-rendszerben, majd a testvérek disszidálása miatt a zenekar megszűnt. Emiatt harmadik, 1984-es lemezüket betiltották, csak 1999-ben adták ki.

²⁷ A Panta Rhei rockegyüttes 1974-1989 között működött, de játszottak klasszikus zenei feldolgozásokat és progresszív rockot is. Százezer példányban eladott *P. R. Computer* című lemezükön elektronikus zene hallható.

Csatári Bence:

Több korabeli filmfelvételen lehet látni a Skála áruház logóját a zenészek háta mögött a színpadon. A szocializmusban már létezett a szponzor fogalma?

Németh Gyula:

Ezt én találtam ki, mert láttam, milyen sok fiatal fordul meg nálunk, így megkerestem őket. Megkérdeztem tőlük, ha kirakjuk a feliratukat, az nekik mennyit ér meg. Meg tudtunk egyezni, így fizettek egy bizonyos összeget, amit felhasználhattam reklámköltségekre, túlnyomórészt plakátokra. De a reklámozáshoz tartozott az is, hogy a belépőjegyek mellé mindenkinek csatoltunk egy kis kártyát, amire a havi műsorunkat nyomtattuk, így mindenki értesülhetett idejekorán az őt érdeklő programokról. Hiába mondták a fővárosi tanácsnál, hogy nem kell magunkat reklámozni, mert úgyis bejönnek, ez nem volt igaz, a látogatókért négy ifipark versengett a fővárosban, és még ezeken felül is volt számos klub, ahova mehettek.

Csatári Bence:

Ha már a promóciós tevékenységednél tartunk, milyen volt a kapcsolatod a médiával? Ők kerestek meg, vagy te mentél hozzájuk a híreiddel?

Németh Gyula:

A KISZ KB lapjától, a *Magyar Ifjúságtól* rendszeresen jöttek, hogy tájékozódjanak, mikor kik lépnek fel nálunk, de a *Pesti Műsor* csak nagy ritkán volt hajlandó leköszölni a programjainkat, pedig nekik legfőképpen ez lett volna a dolguk. Úgy látszik, ez derogált nekik. A Magyar Rádióban sem voltam bent az öt év alatt egyszer sem nyilatkozni. Ha nagyon akartam volna, biztos el tudtam volna intézni, de nem akartam, ők pedig nem kerestek meg soha. B. Tóth László nemcsak a rádióban, hanem az Ifiparkban is dolgozott, így ő sokat segített nekünk reklámozni a koncertjeinket, de még ő sem hívott meg soha a műsoraiba. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy azért sem kapálóztam az után, hogy szerepeljek a rádióban, mert akkor egyeztetnem kellett volna a feletteseimmel a fővárosi tanácsnál, ahhoz meg nem fűlött a fogam, mert úgyis megkötötték volna a kezem, hogy mit mondhatok, én viszont szerettem volna önjáró lenni a nyilatkozataimban.

Csatári Bence:

Hogyan engedélyeztetted ezeket a koncerteket? Mennyivel előtte kellett megmondanod, hogy melyik nap ki játszik nálatok?

Németh Gyula:

Nemcsak a fenntartónk, hanem az ellenőrző szervünk is a fővárosi tanács volt, így a művelődési osztályukra kellett leadnom március végéig előre az éves tervet, amit menetrend szerint jóváhagytak. Persze nem ők, hanem a felettesük, Mezei Gyula mondta ki a végső szót a pénzről, aki akkor Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottságának Művelődésügyi Főosztályát vezette. A tanács különböző osztályai nyilvánvalóan egymással is szemben álltak, amikor a költségvetést osztották, és közvetlen felettesemnek, Gál Ivánnak az érdekérvényesítő képességén is múlt az, hogy az Ifipark az adott évben mekkora összeg felett rendelkezhetett. Ezt azonban nem bontottam le napra pontosan, hanem csak olyan formában közöltem velük, ahogy fent is felsoroltam: leírtam, milyen tematikus napokat szervezünk a hét különböző napjaira, és ebbe ők nem kötöttek bele, megelégedtek ennyivel. Valószínűleg azért, mert hoztam az irányszámokat, őket viszont az egy bizonyos ponton túl nem érdekelte, ezt milyen

zenekarokkal teszem meg. Nekem megmaradt a mozgásterem, és azon belül, hogy például tánczenei napot tartottunk, nem szóltak bele, hogy kit vagy kiket hívjak meg.

Csatári Bence:

Hogy zajlott a zenekarokkal a kapcsolatfelvétel?

Németh Gyula:

Mivel már régről ismertük egymást, egyáltalán nem kellett puhatólózunk egymás irányában. Akik viszont újonnan kerültek a látókörömbe, azokat legalább az elején egyszer megnéztem. Az irodámból mindent hallottam, ha akartam, ha nem, de ilyenkor ki is mentem, mert kíváncsi voltam rájuk. Az éppen divatos, menő bandákat behívtam magamhoz egyesével, és megegyeztünk a dátumokban. Általában egész időnyre előre megkötöttem velük a szerződést, amelybe beírtuk az ORI-engedély számukat és a fizetésüket is. A gázsiról nemigen kellett beszélni, hiszen az adott volt, az ORI határozta meg. A május 1-ji nyitó- és a szeptember végi záró bulikért öltre mentek a zenészek, ez mindig nagy presztízst jelentett nekik, és persze a közönségnek is. A május 1-jének az ünnepnapon túlmenően azért is volt jelentősége, mert ekkor játszott ingyenkoncertet a Tabánban az LGT.²⁸ Ez mindig délutáni program volt, és nagyon sokan mentek el rá, így megfelelő biztonsággal lehetett azzal számolni, hogy aki a hegyoldalról lejön, az a Várkertet könnyedén útba ejtheti, és akár több ezren is betódulhattak ekkor az Ifipark esti koncertjére. Szóval, ezt az egy alkalmat külön tényleg nem is nagyon kellett reklámozunk, így is garantált volt a siker.

A legtöbb zenekar a vezetőjével képviseltette magát nálam, ők írták alá a többiek nevében is a megállapodást. Menedzserekről akkoriban még hivatalosan nem beszélhettünk, habár Schuster Lóri²⁹ a P. Mobilban nem zenélt, hanem szervezett és szöveget írt, de az ORI-engedélyük szerint ő is teljes jogú tagja volt a bandának. Mint ilyen, rejtett módon ugyan, de menedzselte a P. Mobilt. Túl nagy menedzseri munkára ugyanakkor úgy látom, hogy akkoriban nem volt szükség, mert adottak voltak a helyek, ahol játszani lehetett, és ebben a körben kellett keresnie minden zenésznek a boldogulását. Mellettünk volt még három kisebb ifipark a fővárosban, a pestszentlőrinci, a kőbányai és a csepeli.

Csatári Bence:

Velük milyen kapcsolatot ápoltál? Rivalizáltatok vagy inkább segítettétek egymást?

Németh Gyula:

Nagyon jóban voltunk, a lőrinci vezetővel, Kovács Győzővel össze is jártunk. Többször kimentem hozzájuk, meghallgattam, kik játszanak náluk. A kőbányai ifipark sokkal vonalasabb volt, velük nehezebben lehetett kijönni, nyilván a kerület közege miatt. Voltak vidéken is ifiparkok, amelyek érdekes módon jobban meg tudták oldani a zenészek fizetését is, nyilván az útiköltséggel jobban tudtak játszani.

---

²⁸ Az LGT (Locomotiv Grand Turismo) 1971-ben jött létre, az első magyar szupergrupként Presser Gábor, Barta Tamás, Frenreisz Károly, Laux József felállásban. A zenekar sikert sikerre halmozott nemzetközi fesztiválokon Presser Gábor pedig 1973-ban megírta az első magyar musicalt, a *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról*-t.

²⁹ Schuster Lóránt (1949) a Hausbyrds, a Gesarol és a P. Mobil együttesek vezetője, szövegírója.

Csatári Bence:

A külföldi zenekarokat hogyan tudtátok megcsípni?

Németh Gyula:

Mindenképpen az Interkoncerten keresztül volt csak rá lehetőség. Ez általában úgy zajlott, hogy a könnyűzenei osztályvezetőjük, Pentz Zsolt³⁰ felhívott, hogy megkérdezze: az a banda, akit ő tudna hozni, érdekeli-e minket. Ilyenkor azért volt nehezebb az egyeztetés, mert a külföldiek csak rövid időintervallumban voltak Magyarországon, nem nagyon tudtunk válogatni az időpontok között, ezért csak úgy juthattunk dűlőre, ha a magyar együttest, amelyet eredetileg arra a napra lekötöttem, lemondtam. Ezt úgy tudtam megoldani, hogy a magyaroknak az eredetnél jobb kondíciókkal – a szállítási költség megnövelésével – igyekeztem másik időpontot adni kárpótlásul a kellemetlenségekért. Általában ezek az akciók jól sikerültek, mert amikor megterveztem előre az időpontot, akkor a május, június, július hónapokat szoros programmal láttam el, de augusztusra és szeptemberre hagytam néhány üres napot, kifejezetten ilyen esetekre. Márpedig ehhez hasonló szituációk mindig adódtak.

Csatári Bence:

A külföldi együtteseket értelemszerűen devizában kellett kifizetni. Ezt hogyan lehetett áthidalni az Ifiparkban?

Németh Gyula:

Úgy, hogy én kifizettem Pentz Zsoltnak forintban a gázsit, majd ő átváltotta az aktuális pénznemre. A kötött devizagazdálkodás miatt nekünk nem volt efféle keretünk, csak nekik. Persze ők sem dúskáltak ezekben az anyagi javakban, és nekik kellett megítélniük, hogy meddig nyújtózhatnak. Az is előfordult, hogy Pentz Zsolt egy viszonylag szerény képességű külföldi csapatot szózott rám, de becsületére legyen mondva, ezt nem is rejtette véka alá. sőt, hozzátette, hogy ha adok nekik lehetőséget az Ifiparkban főzenekarként, akkor legközelebb megkapom az SBB-t.³¹ Ebbe belementem, mert tudtam, hogy bármennyien is legyenek a kutyaütő külföldieken, a lengyel SBB-n ott lesznek hatezren, innentől kezdve nem is volt kérdés, hogy elvállalom a felkérést. Amíg én voltam az igazgató, egy svájci és egy NSZK-beli együttes is tiszteletét tette nálunk.

Csatári Bence:

A vis major kategóriájába tartozik, amikor esett az eső, és emiatt nem lehetett megrendezni a koncertet.

Németh Gyula:

Ilyen is előfordult jó néhányszor, ekkor az ORI-rendelet alapján a gázsijuk felét ki kellett fizetnem a zenészeknek, még akkor is, ha egyetlen hangot sem játszottak. Ennek az volt a logikája, hogy eljöttek, a felszerelésüket feltették a színpadra, a hangszereik beállítása pedig legalább annyi időt vett el, mint maga a fellépés. Ilyenkor persze már mindenki, muzsikus és közönség is azt akarta, hogy megtartsuk a koncertet, de mindenáron ezt sem lehetett megtenni. A technikusok egyébként már délelőtt ott boldogítottak engem a helyszínen, sokszor telefonálni sem tudtam tőlük, annyira hangosan lötték be a dobuccot.

---

³⁰ Pentz Zsolt (1940–2017) történelem-angol szakos tanári végzettséggel került először a Magyar Rádió Külföldi Adások Főszerkesztőségén belül az angol nyelvű adások szerkesztőségébe, majd nyelvtudására alapozva az Interkoncert alkalmazta. Az angol nyelvterület mellett a csehszlovákiai és lengyelországi könnyűzenei exportért és importért volt felelős, majd kinevezték a Könnyűzenei Osztály élére.

³¹ 1971-ben alakult lengyel dzsessz-zenekar, nevük a Silesian Blues Band rövidítése.

Éppen ezért azt viszont szabályként vezettem be, hogy délután négy órától nem lehet a hangszerekhez nyúlni. Igaz, hogy ez némi profizmust igényelt a zenészek részéről, de a maguk kárán megtanulták, hogy ez a rend, és idővel alkalmazkodtak is hozzá.

Csatári Bence:

A látogatók számát a vetésforgóval be lehetett előre lőni?

Németh Gyula:

Ebben a jól kialakított rendszerben általában jól meg tudtuk előre becsülni, hogy hány látogatóra számíthatunk. A hétfőnkénti görög táncházra ezer körüli létszám volt várható, itt játszott a Buzuki együttes.³² Érdekes módon népszerűbb volt, mint a magyar táncház, ahova pár százal kevesebben jöttek be. Keddenként a dzsessz-rockra – Pege Aladár³³ vagy a Mini – ezer-ezeröttszáz ember jött be, a szerdai tánczenére – M7,³⁴ Kati és a Kerek Perc³⁵ – ezerkétszáz-ezeröttszáz látogatót vártunk. A csütörtöki magyar népzeneire úgy nyolcszázán jöttek, általában az adott zenekar szűkebb pátriájából. Közöttük egyébként sok roma is volt. Velük soha nem volt problémám, mert a közöttük lejátszódó torzsalkodásokat vezetőik, a vajdák személyes tekintélyüknél fogva lerendezték. Ha például valaki túl sokat táncolt egy lánnyal, akkor „beosztottjaikon” keresztül odaszóltak nekik, hogy hagyják abba, és az ő szavuk szent volt, szót fogadtak nekik. Ezzel nem is volt semmi probléma, bevált ez a rendcsinálási rendszer, emiatt nem is szóltam bele a belügyeikbe, mert soha nem csináltak balhét. Péntekenként a vidéki napokra kétezeröttszázán jöhettek nagyjából, a szombati vasárnapi nagykoncertekre pedig átlag ötezer emberrel számoltunk, de azért ezeken a napokon voltak sokkal többen is, csak az esőnapokat is figyelembe vettük. A nagykoncerteknél még arra is igyekeztem ügyelni, hogy lehetőség szerint szombaton legyen a dallamosabb, populárisabb zene, míg vasárnap dübörögjön a rock.

Csatári Bence:

Habár a táncházakkal nem gyűlt meg a bajod, Nagy Feróval³⁶ – legalábbis az ő elmondása szerint – igen.

Németh Gyula:

Ezt nem jelenteném ki ennyire kategorikusan, ugyanis mindenféle ellenkező híreszteléssel szemben Nagy Feróval nem volt semmi bajom. Az urbán legendák nem állták ki az igazság próbáját, nem darált csirkét sem, mint ahogy azt a szájhagyomány előszeretettel emlegette, és amit már Feró is számtalanszor cáfolt.

Csatári Bence:

Azért mégiscsak volt velük valami probléma, ami miatt az 1978-as argentinai foci-VB idején rendezett, botrányba fulladt koncertjük után többet nem léphettek fel nálatok.

---

³² Az 1972-ben alakult együttes a Magyarországra emigrált görögök kulturális identitásának fenntartására jött létre, a görög táncház mozgalmat ők indították el Magyarországon.

³³ Pege Aladár (1939–2006) Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas bőgőművész, zeneszerző, a magyar dzsessz kiemelkedő alakja. A nemzetközi kritikusok „a nagybőgő Paganinije” néven is emlegették.

³⁴ Az M7 zenekar 1972-ben alakult, a Gemini, Metro, Hungária együttesek kivált tagjaiból.

³⁵ 1975-ben alakult, 1982-ben Erdős Péter által külföldi vendéglátózásra kényszerült, és ezáltal a hazai könnyűzenei életből végleg kiszorított popzenekar. Két nagylemezük és számos rádiófelvételük van. A névadó Nagy Kati 2010-ben elhunyt.

³⁶ Nagy Feró (1946) a „Nemzet Csótánya”, a „fekete báránnyá” vált Beatrice együttes frontembere, a Bikini zenekar alapítója. Játszott egyebek mellett az *István, a király* című rockoperában és a *Hair* című musicalben, valamint színpadra vitte a *Hamlet* című dráma rockverzióját.

Németh Gyula:

A nagy hangerő okozta első körben a bajt, mert a keményrock-zenekarok egyre több decibellel nyomták a bulijaikat az idő előrehaladtával, és a Duna másik oldalán velünk szemben lévő Hotel Intercontinental pihenni vágyó és nem éppen szegény vendégserege ezt nehezményezte. A folyó ugyanis remekül továbbította, sőt fel is erősítette a hangot, ezért is kellett annyira rigorózusan ragaszkodnom minden alkalommal a tíz órás befejezéshez. Ha véletlenül kicsivel tovább tartott a koncert, másnap már jött is a rapport, mert csendháborításért feljelentettek bennünket a rendőrségnél vagy az I. kerületi tanácsnál. A Beatricével ez jelentett gondot, mert annyira fel tudták hergelni a közönségüket, hogy tíz órakor nem akarták őket leengedni a színpadról, és ez nekik tetszett, újabb és újabb számokat szerettek volna játszani. Ferót mindig Ferikéztem, és előzetesen megkértem, hogy az utolsó nóta ne tartson tovább este tíz óránál. Ezt nem engedhettem meg, mert másnap emiatt engem vettek volna elő az I. kerületi tanácsnál. Az irodámat egy közvetlen kis „folyosó” kötötte össze a keverőpulttal, ahová rajtam kívül engedély nélkül senki nem léphetett be. Ezen keresztül bármikor oda tudtam érní ragyogó gyorsasággal a zeneforrás központjához, és egy partvisnyéllal lehúztam a hangerőt. Erre persze a közönség szidta az anyámat, ami nem különösebben zavart, mert a mikrofonban még azt is bementam a hóbörgő tömegnek, hogy munka után hazamegyek és átadom a Mutternek az üzenetüket, de előtte mindenki menjen szépen csendben haza, mert ha nem, akkor nem lesz legközelebb Ricse-koncert. Erre kissé megijedt a közönség, mert azt ők sem szerették volna, ha kitiltják őket a placerról. Végül a sorozatos hasonló jelenetek miatt szakadt meg a kapcsolatunk. Nem szívesen mondtam le róluk, mert stabilan be tudtak hozni az Ifiparkba átlag kétezeröt száz rajongót.

Csatári Bence:

Akkor végül is kitiltottad a Beatricét az Ifiparkból?

Németh Gyula:

Nem, érdekes ezt így soha nem mondtam ki. Kértem, hogy tartsák be a játékszabályainkat, amit nem tettek meg, ezért elváltak útjaink. Tény azonban az, hogy ezután nem hívtam meg őket, és ők sem jöttek hozzánk, hogy bekéredzkedjenek a programunkba.

Csatári Bence:

Ez a történet is jól példázza, hogyan működött a Kádár-korszakban a tilt-túr-támogat („3T”) rendszere, amit Aczél György³⁷ MSZMP KB-titkár dolgozott ki. Ha a kádári kulturális életéről beszélünk, szerepe megkerülhetetlen. Vele vagy beosztottjaival volt valamilyen kapcsolatod?

Németh Gyula:

Vele személyesen nem, de a mai napig az a véleményem róla, hogy nagyon értett a kultúra irányításához. Megfigyelhető volt ebben a hatalmi hierarchiában, hogy minél lejjebb mentél a ranglétrán, annál vonalasabb emberekbe ütköztél, mert a hatalmuk csökkenésével fordított arányosságban nőtt a keményvonalasságuk. Ez arra vezethető vissza, hogy bizonyítani akarták, méltók a posztjukra, és csak azért is megmutatják, hogy ők a szocialista ideológia leghűbb őrzői. Az Aczél-titkárságról Vajda Györggyel³⁸ voltam jóban, ő a

---

³⁷ Aczél György (1917–1991) a Kádár-rendszer első számú kultúrpolitikus, a művelődésügyi miniszter helyettese, majd első helyettese, illetve az MSZMP KB kultúrát felügyelő titkára 1967–1974 és 1982–1985 között. Nevéhez kapcsolják a „3T”, azaz a támogatás-túrás-tiltás elvét a kulturális életben.

³⁸ Vajda György a Kádár-rendszer végén a kulturális miniszter helyettese volt. Ebben a tisztségében kapcsolatban állt a könnyűzenei élt résztvevőivel. *A költő visszatér* című rockopera kapcsán kereste meg levélben 1988-ban Koltay Gábor. Láng István, a Magyar Zeneművészek Szövetségének főtitkára 1987-ben pedig

rendszerváltás előtt a művelődési miniszter-helyetteséig vitte. Még a KISZ Budapesti Bizottságáról ismertem, ahol szervezési és gazdasági titkár volt, tehát magas posztot töltött be. Tudni kell ehhez, hogy a budapesti KISZ Agitációs és Propaganda titkára, akinek a beosztottja voltam, ellenfélként kezelte a szervezési és gazdasági titkárt és beosztottjait. Mégis, amikor elmentem, az agitproposok jóformán nem is köszöntek el tőlem, egyedül ő – az ellenlábás titkár – hívott be magához, hogy elbúcsúzzon tőlem, ami mutatja emberi nagyságát.

Csatári Bence:

Volt olyan helyzet, amikor közvetlenül „leszóltak” neked, hogy kiket nem léptethetsz fel?

Németh Gyula:

Ilyen soha nem fordult elő velem, sem az ORI, sem a fenntartó fővárosi tanács részéről. Az viszont hozzátartozik az igazsághoz, hogy az Ifipark, ahogy az összes több klub, amelyeket vagy a kerületi tanácsok vagy az üzemek KISZ-bizottságai tartottak fenn, arra jók voltak, hogy olyan helyre tereljék a fiatalokat, ahol ellenőrizni lehetett őket, tehát mi is egyfajta szűrőként működtünk. A munkahelyeikkel azonos helyen vagy legalábbis nagyon közel elhelyezkedő üzemi klubokban a srácok kaptak egy kis kultúrát, például irodalmat, kifizethető áron mérték nekik a sört és a zsíros kenyeret, utána pedig szórakozhattak kedvükre, képletesen szólva: tánc közben megfoghatták a lányok fenekét. Az itt fellépők aztán átjöhetnek idővel az Ifiparkba is játszani, ha elég jók voltak. Külön világot képezett az igen magas színvonalú műsorokat szolgáltató egyetemi klubok világa. Nekik volt egyfajta autonómiájuk, amivel sok esetben tudtak élni. Ezekről a helyekről is át lehetett jönni hozzánk játszani, erre jó példa, amikor a Közgáz Klub Rockreflektor elnevezésű tehetségkutató hangversenyének sikerén felbuzdulva meghívtam az Eddát.³⁹ Az volt ugyanis az első díj, hogy nálunk léphettek fel. Nem voltak túl sokan, alig több mint kétszázan, de ennek az volt az oka, hogy velük egy időben játszott a Piramis a Kisstadionban. Ezenkívül létezett a javarészt kicsit később, a hetvenes években a tanácsok felügyelete alatt kialakult lakóhelyi klubok rendszere, amely kifejezetten a lakótelepi gyerekek „összegyűjtésére” rendezkedett be, az itteni zenekarok is kitörhettek a szűkebb közegükből és elkezdhettek karriert építeni. Ezekben a helyeken már voltak kézműves foglalkozások vagy filmvetítések is, tehát nemcsak a zenére koncentráltak, sőt, általában szakosodtak valamire, attól függően, hogy a környék fiataljainak mire volt igénye.

Csatári Bence:

Visszatérve a pártállami kontrollra: előfordult, hogy a könnyűzenei intézmények egyik-másik vezetője instruált téged?

Németh Gyula:

Erdős Péterrel⁴⁰ kifejezetten speciális kapcsolatom volt. Ő szeretett előre tájékoztatni, hogy mikor kivel lehetett számolni a fellépések terén. Így már idejekorán szólt akkor is, amikor tudta, hogy a P. Mobil ketté fog szakadni, nyilván tudta, hogy a kisdud játékainak következtében kiválnak majd bizonyos tagok a zenekarból, és nem lesznek ütőképesek. Persze

---

ismertette számára levélben a piacgazdaságra való áttérés és a Nemzetközi Koncert Igazgatóság monopóliuma megszüntetésének szükségességét.

³⁹ Az Edda hardrock-zenekar 1974-ben alakult Miskolcon, Halász József vezetésével. Emblematikus frontembere Pataky Attila, aki számos sikerre (platina és aranylemezek, teltházak Sportcsarnok-beli koncertek) vezette a csapatot.

⁴⁰ Erdős Péter (1925–1990) 1968-tól dolgozott az MHV-nál. Bors Jenő igazgató mögött második emberként jó ideig a könnyűzenei élet befolyásos és tényleges irányítójaként tartották számon a cégnél. Nevéhez fűződik a „fekete bárány” bandák (Beatrice, Hobo Blues Band, P. Mobil) ellehetetlenítése iránti szándék.

itt egy kicsit tévedett, mert Schuster Lórit sem olyan fából faragták, mint aki egy pofontól földre ül. Ugyanígy az Eddáról is szólt, hogy ne nagyon építsek rájuk. Ennél az elszólásnál viszont csak a vágyálmait juttatta kifejezésre, mert itt túl korán játszotta el a jól értesültet, de tény, hogy 1983-ban az Edda – akkor még nem tudtuk, hogy csak átmenetileg – feloszlott. Ő szívből és nyíltan bevallotta utálta a rockzenét, így minden tevékenysége velük kapcsolatban erre vezethető vissza. Jól érezte, hogy a rock a lázadásról szól, és ő ettől irtózott, azt mondta, ez tűrhetetlen. Én azonban éppen abban az időszakban voltam az Ifipark igazgatója, amikor ezek a lázadó bandák a legnépszerűbbek voltak.

Csatári Bence:

Egy idő után, attól függetlenül, hogy nincs zenei végzettséged, kialakult benned egyfajta értékítélet ezekkel a zenekarokkal kapcsolatban?

Németh Gyula:

Igen, mindenféleképpen, hiszen annyi együttest hallottam közülük, hogy óhatatlanul össze tudtam őket hasonlítani. Egyértelművé vált, hogy mindegyik csúcszenekarnak volt egyfajta sajátos hangzása, hiába játszottak hasonló stílusban. A Piramist első hallásra meg lehetett különböztetni a P. Mobiltól, ahogy pregnánsan eltért a Mini dzsessz-rockja is az összes többitől. Ezek a zenekarok legendákká váltak, ahogy az Edda első két lemeze is közönségsiker lett, s ebből az Ifipark is profitált. Azt, hogy mennyire népszerűek voltak ezek a bandák és valóságos legendákká lettek, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy Piramis szocialista brigádok és Som Lajos⁴¹ úttörőörsök alakultak szerte az országban. Ezek a zenekarok kifejeztek egyfajta életérzést, amellyel a fiatalok nagyon széles rétegét meg tudták szólítani. Ezt használta ki a rendszer, és nekik egy kicsit többet megengedtek. Som Lajost behívták a Belügyminisztériumba, elbeszélgettek vele, és elmondták neki, hogy merre hány méter. Ő ezt megértette, ellentétben Nagy Feróval, aki viszont folyamatosan ellenkezett, s e miatt alakult ki a „fekete bárány” mítosza.

Csatári Bence:

Mégis Som Lajos került börtönbe, és nem Nagy Feró.

Németh Gyula:

Az egy egyedi pech volt. Akkor alakult ki az a gyakorlat a pártállam teljes jóváhagyásával, tehát legális keretek között, hogy akinél arany van otthon, az beviheti a zálogházakba. Vitték is a mamák a gyűrűiket, nyakláncukat, karkötőiket. Ilyen viszonyok között jött Pinyó, a Piramis dobosa,⁴² és egy szál strandpapucsban, rövidgatyában egy nejlonzacskóban bevitt öt kiló aranyat, amit a Szovjetunióból hoztak, mivel arra költötték a gázsijukat, egyrészt mert jó üzletnek bizonyult, másrészt mert nem tudták másra elkölteni. Nem csoda, ha rögtön szemet szúrt az ott sorban álló nyugdíjasok között, akik közül az egyik feljelentette, mert azt hitte, betörővel van dolga. Som Lajost behívták a rendőrségre, ahol közölték vele, hogy ez már akkora tétel, hogy eljárást kell indítani ellenük. Még rendesek is voltak vele, mert előre felhívták a figyelmét, hogy házkutatást kell tartaniuk a lakásában, hogy találnak-e valamit, de előtte hazatelefonálhatott, ráadásul úgy, hogy a rendőrtiszt diszkrétan egyedül hagyta, arra hivatkozva, hogy megy megrendelni a rendőrautót, amivel kimennek

---

⁴¹ Som Lajos (1947–2017) basszusgitáros, zeneszerző, többek között a Neoton, a Tűzkerék, a Taurus Ex-T, a Piramis és a Senator tagja, utóbbi kettőnek vezetője is volt.

⁴² Köves Miklós (1949) a Futuramában kezdte pályafutását, majd a Non Stopban folytatta. A Piramis alapítói közé tartozik, feloszlásuk után a RABB-ban folytatta. Jelenleg a most is működő Piramisban dobol.

Lajosékhoz ellenőrizni. Felesége, Karda Beáta⁴³ szúrta el az egészséget, mert hiába telefonált haza neki a férje, hogy virágnyelven értesítse arról, hogy jönnek a zsaruk feltúrni a lakást, az énekesnő nem értette meg, amikor azt kérte tőle, hogy jól takarítson ki. Ugye ez azt jelentette, hogy azonnal tüntesse el az aranyakat, de ehelyett ő valóban nekiállt porszívózni, mivel szó szerint értette a kérést. Ez pecsételte meg a Piramis két tagjának, Som Lajosnak és Köves Miklós Pinyónak a sorsát, és ezen keresztül gyakorlatilag az egész zenekarét is.

Csatári Bence:

A másik botránybandával, a Hobo Blues Banddel⁴⁴ is volt konfliktusod?

Németh Gyula:

Persze, ők sem maradhattak el sokkal Feróéktól. Hobo⁴⁵ egyszer beajánlotta hozzám az általa szolid egyetemista bandának titulált Ági és a fiúk nevű zenekart.⁴⁶ Én a lelkére kötöttem, hogy ne legyen inzultus, amit ő meg is ígért nekem, de nem igazán jött be. A közönség ugyanis nem volt kíváncsi rájuk, és folyamatosan Hobo nevét skandálta. Ezen az énekesnő, Bárdos Deák Ági⁴⁷ úgy felhergelődött, hogy szóváltásba került az egyik Hobo-rajongóval, ami odáig fajult, hogy a srác felkiáltotta neki a színpadra: „szopjál le!”. Erre Ágikánk sem volt rest, és viszontválaszában kifejezésre juttatta, hogy ha a gyerek fel mer menni hozzá a színpadra, akkor megteszi neki, amit kért. Persze nem következett be az orális aktus, de ezt mégsem hagyhattam szó nélkül, egyből lekapcsoltam az áramot a már említett partvisnyelemmel, gyorsan felküldtem a műsorvezetőt, akinek mondtam, hogy beszéljen addig, amíg Hobo hajlandó lesz felmenni a színpadra. Így is lett, és a Hobo Blues Band megtarthatta koncertjét.

Csatári Bence:

Neked is kellett tudnod, hol a határ.

Németh Gyula:

Természetesen, és párszor, ahogy ezek az esetek is mutatják, közbe kellett avatkoznom, de a zenészek engem többek között éppen azért szerettek, mert nálam lehetett feszegetni a határokat. Igaz, mindkét fél tökéletesen tisztában volt azzal, hogy mi az a legtovább határ, ameddig legfeljebb el lehet menni.

Csatári Bence:

Az Ifipark nevezetes rendezvényei közé tartozik a regnálásod alatt a Piramis karácsonyi koncertje. Mi a magyarázat arra, hogy a tavasztól ősziig nyitva tartó intézmény 1978-ban rendkívüli módon a tél kellős közepén is kinyitotta a kapuit?

Németh Gyula:

Nem más, mint a fent már megnevezett költségvetés szigorú tartása. Abban az évben nagyon esős nyár volt, emiatt kevesen jöttek a koncertekre, s így elmaradt a bevételünk a tervezettől. Ez azzal a következménnyel is járhatott volna, hogy nem kapom meg az április 4-én minden évben esedékes prémiumomat, ami félhavi keresetemnek felelt meg, és különben is

---

⁴³ Karda Beáta (1950) a hetvenes-nyolcvanas évek népszerű táncdal- és diszkóénekesese volt, még egy egyiptomi táncdal-fesztiválon is képviselte hazánkat 1972-ben.

⁴⁴ A Hobo Blues Band 1978-ban alakult rockzenekar, mely 2011-ben felfüggesztette működését.

⁴⁵ Földes László, Hobo (1945) a blues magyarországi népszerűsítője, a Hobo Blues Band alapítója, énekes, szövegírója. A banda 1978 és 2011 között létezett. Hobo ezután Hobo bandája néven alapított zenekart.

⁴⁶ Az Ági és a Fiúk a Kontroll Csoport egyik utódzenekara. Bárdos Deák Ági hozta létre 1986-ban miután kilépett a Müller Péter által alapított Sziámiból.

⁴⁷ Bárdos Deák Ági (1956) a Kontroll Csoport, a Sziámi és az Ági és a fiúk énekesnője.

presztízsvesztését és a főnökeim részéről nagy felelősségre vonást vont volna maga után. Erre találtam ki azt, hogy a Piramis *Kívánj igazi ünnepet!* című számát választva mottóul meghívom az együttest egy december 23-án rendezendő koncertre. Ők akkor voltak a csúcson, emiatt jogos volt a feltételezés, hogy majd ez a hangverseny kiségit minket a bajból. A főnökeim ekkor még nem tudták, hogy a bevétel elmaradt a várttól, így nekik csak annyit mondtam, hogy lenne igény egy ilyen koncertre, főleg, hogy sokan szerényebb körülmények között élnek, és csak azt engedhetik meg maguknak, hogy eljőjenek erre a koncertre. Az érveim hatottak, közvetlen főnököm, Gál Iván bevitte az ötletet Mezei Gyulához, aki rábólintott. Persze jöttek az ellenérvek a zenészek részéről, hogy megfagynak a hangszerek és a műszaki felszerelés. Erre is találtam megoldást, a 43. számú Építőipari Vállalattól szereztem hőlégbefűvókat, amelyeket a zenekar mögé tettünk, majd lefóliáztuk a színpadot oldalról. Kicsit hangosan fűjták a meleg levegőt ezek a szerkezetek, de a zene úgyis túlharsogta őket. A „bemelegítés” olyan jól sikerült, hogy Révész Sándor⁴⁸ egy szél trikóban kívánt igazi ünnepet a tizenkétezer tomboló rajongójuknak. Mondanom sem kell, az addigi elmaradásunkat sikerült behoznunk arra az évre.

Csatári Bence:

Mennyire igaz az a legenda, hogy a rajongók a koncert közben meggyújtották a szigetelés végett felállított fóliákat?

Németh Gyula:

A karácsonyi hangulatot árasztó *Kívánj igazi ünnepet!* című lassú szám közben sokan lengették az öngyújtójukat, akiknek pedig nem volt ilyen szerszámuk, azok értelemszerűen gyufát gyújtottak. Utóbbiak közül voltak, akik a színpad felé dobták el a már leégett csonkokat, mert nem akarták, hogy a kezükre égjen, s ezekből néhány a műanyag borításokon landolt. Nem lett azonban annyira drámai a helyzet, mint amennyire esetleg az utókor felnagyítja, mert a fólia elég vastag volt ahhoz, hogy ne gyulladjon meg azonnal, és mi résen voltunk, gyorsan eltávolítottuk a veszélyes tárgyakat. Ugyanígy nem volt probléma az italokkal sem, mert az üvegeket – ha volt – elvettük a gyerekektől már a bejáratnál, idebent pedig csak poharas kiszolgálásban árultunk mindent, tehát üvegeket nem lehetett dobálni. Ez igaz volt minden napra, ugyanakkor a zenészek kaphattak üvegben is italt.

Csatári Bence:

Volt netán más – hogy stílszerűen fogalmazzak – „meleg helyzet” ezen a Piramis-koncerten?

Németh Gyula:

A buli rendben lezajlott, de az utóéletéhez tartozott, hogy jelentkezett nálam egy hölgy, aki a Belügyminisztérium őrnagyaként mutatkozott be, és azzal fenyegetőzött, hogy beperel, mert a fiának hasfalrepedése lett a koncerten, és a bőrdzsekije is elszakadt, pedig ezt a belépőjegyet karácsonyra kapta ajándékba. Még a betegséggel kapcsolatos költségeit és az anyagi kárait is tételesen összeírta és benyújtotta nekem a számlát, hozzátéve, hogy ha nem fizetem ki, akkor a bíróságon hajtja be rajtam. Nem volt szegénylős, valami kétszázezer forintot követelt tőlem. Erre széttártam a kezem, és azt mondtam, pereljen be, mert ezt az összeget nagy valószínűséggel úgysem tudom kifizetni. Bementem Gál Ivánhoz, előadtam neki a problémát, mire ő azt mondta, fizessem ki a pénzt. Csak néztem, hogy ezt mégis hogy gondolja a főnököm, de aztán megnyugtatóan, hogy adnak nekem annyi prémiumot, amiből tudom rendezni ezt a követelést. Hozzátette, hogy most nem kell a balhé a Piramis körül,

---

⁴⁸ Révész Sándor (1953) a Generál, majd a Piramis együttesek szólóénekeseként volt. Jelenleg is aktív, saját zenekarával koncertezik.

amikor úgyis olyan nagy örület van a házuk táján az óriási rajongótábor elementáris kitörései miatt. Valószínűleg tudhatta, ki ez a belügyi tiszt, és félt attól, hogy tud ártani az Ifiparknak, ezért lehetett ez a nagy meghátrálás. Azt azonban meg kell jegyeznem, hogy éppen az ilyen esetekre előre felkészülve kértem a technikusomat, hogy az erről a koncertről készült felvételt tegye félre, és ne vegyünk rá semmit. Adtam neki inkább egy másik hangszalagot, és a következő bulit arra vette fel.

Csatári Bence:

A Piramis tagjai mindemellett anyagilag is ki tudták valamelyest használni, hogy az örületig rajongtak értük a fiatalok. Azon túlmenően, hogy jókor voltak jó helyen, azért is lehettek ennyire sikeresek, mert vezetőjük, Som Lajos nagyon dörzsölt fickó volt. Milyen trükköket vetett be annak érdekében, hogy kijátssza a pártállam által felállított gázszi kifizetési rendszert?

Németh Gyula:

Mivel az akkoriban egyetlen könnyűzenei rendező szerv, az Országos Rendező Iroda (ORI) meghatározta minden pop-rockzenész gázsiját, és attól eltérni hivatalosan nem lehetett, kerülőutakhoz kellett folyamodniuk, és ebben sokszor én is partner voltam. Én is éreztem ugyanis, hogy az nem járja, hogy egy-egy estére ezek csápolnak nekik, és mindenközben a bevételnek csak a töredékét kapják meg. Ezért aztán a fix fellépti díjukon túl teljesen legálisan fizettem nekik szállítási költséget, ebben már lehetett némi – igaz nem sok – mozgásterünk. Az igazán nagy dobás azonban az volt, hogy Som Lajossal hoztattam még jelentős mennyiségű taxiszámlát, amit szintén kifizettem nekik „zenészek szállítása” címszó alatt. Így tudtuk a háromezer-ötszáz forintos gázsijukat feltornáztatni tízezerre. Még ez sem ment zökkenőmentesen, mert a pénzügyes kollégák szóltak, hogy közvetlen egymás utáni sorszámúak a taxiszámlák, de ezt sikerült elsimítanunk azzal, hogy utólag indigóval másoltuk rájuk a tételeket. A többi zenész is megpróbálkozott különböző trükköket bevetni, de hamar átláttam rajtuk. Ilyenkor gyorsan tiszta vizet öntöttem a pohárba, és megkérdeztem tőlük, hogy mennyit szeretnének kérni, mert tudom, hogy az ORI-gázszi nem túl sok. Volt, akivel így tudtam csak megegyezni, de olyan is akadt, akivel ez nem sikerült. Be kellett látnia mindkét tárgyaló félnek ezekben az esetekben, hogy vannak határaink, amiket nem léphetünk át. Nekem sem az volt az érdekem, hogy a zenészek elégedetlenek legyenek, mert akkor nem jönnek következő alkalommal játszani hozzánk, ezért az „élni és élni hagyni” elvét kellett alkalmaznom. Ha ugyanis jól érzi magát nálunk a zenész, akkor a következő felkérésnek is szívesen tesz eleget, ellenkező esetben viszont el sem jön hozzánk. Nem lehetett velük az erő politikáját játszani, én legalábbis ezt vallottam.

Csatári Bence:

Som Lajos nagy példaképe volt a szintén legendás Radics Béla,⁴⁹ akivel a Tűzkerékben⁵⁰ egy ideig együtt is játszott. A hetvenes évek második felében már leszállóágban lévő egykori „gitárkirályt” igyekezett felkarolni és valahogy megállítani a lejtőn, emiatt is szervezett közös Piramis–Tűzkerék koncertet vele 1977 augusztusában az Ifiparkban. Milyen emlékeid vannak a „magyar Jimi Hendrixről”⁵¹?

Németh Gyula:

Amikor én vele dolgoztam, akkor már keményen alkoholfüggő volt. Az irodámban lévő páncélszekrényben őriztem a gázsit, amit a szokásnak megfelelően koncert után fizettem ki, ő pedig mindig jött előzetesen kuncsorogni, hogy adjak neki előleget. Nyilván italra kellett, nem is tagadtam meg a kérését, csak azt kértem tőle, hogy ne rúgjon be nagyon. Ment is a büfébe, hogy igyon egy kis kólát, de a kiszolgáló személyzet tudta, hogy ki kell önteniük az üdítőital háromnegyedét, és fel kell tölteniük a helyét rummal. Történt mindez úgy, hogy hivatalosan nem is lehetett tömény szeszes italt árusítani nálunk. Ilyen állapotban játszott aztán a nagydíjazott. Ő az én időmben már alkohol nélkül nem tudott fellépni, ettől függetlenül az egész akkori rockzenei élet legtehetségesebbjének tartottam. Ha nem Magyarországon születik, világsztár lehetett volna, de az más kérdés, hogy neki egész életében soha nem volt szerencséje. Persze alkoholt más zenészek is ittak, de a büféssel volt egy megállapodásunk: nem rúghatnak be az aznapi fellépők, ellenkező esetben én rúgom ki őt. Párszor én is koccintottam velük, de a mértéket tartani kellett. Frenreisz Karesz⁵² volt, hogy vodkát hozott nekem. A gyerekek azonban csak sört ihattak, bor és pálinka nem volt. A vasárnap ez alól kivételt jelentett, egészen délután öt óráig, mert a déli órákban harmadosztályú áron lehetett nálunk kítűnő meleg ételeket fogyasztani, ezekhez pedig konyak és más röviditalok is dukáltak. Egyszer kijött hozzám Boross Péter,⁵³ a Dél-pesti Vendéglátóipari Vállalat igazgatója, a rendszerváltás utáni MDF-s belügyminiszter majd miniszterelnök, és kvázi előadást tartott nekem a szocialista ifjúsági nevelésről. Ennek során közölte, hogy „Németh elvtárs, maga túl engedékeny, ezt nem így kell csinálni!”. Ennyit a politikai pálfordulásokról.

Csatári Bence:

Az hogy dőlt el, hogy ki kinek lesz az előzenekara?

Németh Gyula:

Az együttesek általában megkerestek engem, hogy behozzák a demo kazettáikat, amelyeket meghallgattam, és nagyjából el tudtam dönteni, hogy melyik stílusba tartoznak, kikhez illenek. Azok, akik hozzám bejöttek az igazgatói irodába, legtöbbször már megütöttek egyfajta színvonalat, úgyhogy efféle problémáim nemigen voltak, ráadásul valamelyik sztár

---

⁴⁹ Radics Béla (1946–1982) legendás rockgitáros, többek között az Atlantis, a Sakk-Matt, a Tűzkerék, a Taurus Ex-T, az Alligátor és a Nevada tagja volt.

⁵⁰ A Tűzkerék az egyik első hazai hardrock-formáció, Radics Béla alapította 1970-ben, 1972 elejéig működött változó felállásban. Többek között Som Lajos, Döme Dezső, Váradi „Vadölő” László, Demjén Ferenc, Tátrai Tibor is a tagja volt. 1975 körül Radics újraélesztette a zenekart, a banda akkorra már igazi átjáróházzá vált.

⁵¹ Jimi Hendrix (1942–1970) amerikai gitáros, énekes, zeneszerző. Mind a mai napig valóságos kulturális ikonnak számít. Rajongók és kritikusok egyaránt elismerik kivételes tehetségét, sokak szerint a valaha élt legjobb és legnagyobb hatású rockgitáros.

⁵² Frenreisz Károly (1946) Kossuth-díjas rockzenész, zeneszerző, a Metro, az LGT és a Skorpió meghatározó egyénisége, illetve utóbbinak vezetője.

⁵³ Dr. Boross Péter (1928) a Magyar Demokrata Fórum politikusa, 1990-től először titokminiszter, majd belügyminiszter, 1993 és 1994 között a Magyar Köztársaság miniszterelnöke.

ajánlotta őket. Azt persze figyelembe kellett vennem, ha egy zenekar nem akart maga elé senkit, és ezt el is fogadtam; ilyen volt a Mini együttes.

Csatári Bence:

Az újonnan alakult, ámde más zenekarokban már jól ismert zenészekből álló együtteseknek újra bizonyítaniuk kellett, vagy nyitott kapukat döngettek nálad?

Németh Gyula:

Legtöbbjüket ajánlották, de az tényleg sokat jelentett, hogy máshol már letették a névjegyüket. Zenekarvezetőik megkerestek, és ha találtunk megfelelő időpontokat, akkor megegyeztünk. Zeneileg a Dinamit⁵⁴ ugyan nem volt rám akkora hatással, de sikeresek voltak nálunk. A P. Box-ot⁵⁵ Hajnal Gábor⁵⁶ ajánlotta nekem, és egyből levettem, hogy ők egy évadban kétszer-háromszor lesznek jók, minden héten nem tudnám őket felléptetni. Ugyanez vonatkozott a Hobo Blues Bandre is, és ezt Hobo elfogadta tőlem.

Csatári Bence:

Ha egy évben három alkalommal léptek fel a zenekarok, akkor is kötöttél velük szerződést?

Németh Gyula:

Dehogy, elegendő volt az adott szó, mindenki beírta a naptárába a dátumokat, és azzal el volt intézve. Érdekes, akkor nem kellett szerződni, és soha senki nem szegte meg az adott szavát, amit megbeszéltünk, az fél év múlva is érvényes volt, ma pedig még az sem igaz, amit a szerződésekben leírnak. Nagyon változott a világ.

Csatári Bence:

A jól bejáratott nevekkkel is sakkoznod kellett a naptáradban. Sokszor kellett elővenned a pedagógiai érzékedet?

Németh Gyula:

Jól kellett tudnom bánni a zenészeimmel, akik sokszor külön kasztot jelentettek a művészvilágban. Vigyáznom kellett arra, hogy ne sértsem meg őket, ha egy viszonylag rossz döntést kellett közölnöm velük. Ide tartozik a Gemini,⁵⁷ akiket kezdetben a szombati napokra raktam, ahova alsó hangon négyezer embert vártam volna tőlük, ehelyett rendre mindössze ezeröttszáz-kétezren voltak, ami csalódást jelentett. Ezt megbeszéltem a zenekarvezetőjükkel, aki elfogadta az érvelésemet, és nem erőltettem őket tovább ezeken a frekvenciált napokon. A Hungariában⁵⁸ sem volt több, mint évi három-négy alkalom, amikor megnőtt az ázsiójuk, akkor sem játszottak többet nálunk. Érdekes volt ilyen szempontból a Mini együttes, mert nálunk azt tapasztaltam, hogy akárhányszor eljöttek, mindig bevonzottak kétezzeröttszáz

---

⁵⁴ 1979-ben alakult magyar hardrock-zenekar, élén az énekes Vikidál Gyulával. 1982 elején feloszlott, majd 2009-től újra működik többszöri átalakulás után, más felállásban.

⁵⁵ 1980 és 1986 között működő magyar hardrock-zenekar, amelyet a P. Mobilból kivált Bencsik Sándor gitáros és Cserhádi István billentyűs alapított. 2001–2006 között Debrecenben újjáalakult az alapító Cserhádi István vezetésével és haláláig működött. 2009-től két P. Box zenekar létezik, a debreceni és Budapesten a másik, több alapító taggal. Névvitájukat jogi útra terelték, ma sem oldódott meg.

⁵⁶ Hajnal Gábor (1947) a Kádár-rendszer idején szinte egyedülálló módon menedzserként működött a Piramis mellett, később a P. Mobil, majd a rendszerváltás után az XL Sisters-szel és a Baby Sisters-szel is dolgozott.

⁵⁷ Gemini együttes: 1965-ben alakult zenekar, az első felállásban tagjai: Bardóczi Gyula (dob), Németh Dezső (szólógitár), Pusztai István (ritmusgitár), Szabó György (ének) és Várszegi Gábor (basszusgitár). 1976-ban adták ki nagylemezüket *Gemini* címmel.

⁵⁸ Hungaria 1967-től 1982-ig aktív rock and roll zenekar, Magyarországon stílusformáló hatásúak.

embert, se többet, se kevesebbet. Ha minden nap zenéltek volna, rájuk minidig ugyanannyian jöttek volna, de ha fél évet kihagytak volna, akkor sem jöttek volna többen. A Skorpió⁵⁹ a kemény rock vonalon szintén ennyi embert vonzott, ahogy a Bergendy⁶⁰ is szombatoként, vagy a slágerzenét játszó Apostol.⁶¹

Csatári Bence:

Ez a kétezeröttszáz fő már többször elhangzott. Lehet, hogy ennyi volt egy sztárbanda minimális közönsége az Ifiparkban?

Németh Gyula:

Ez a létszám egyfajta lélektani határ volt, ha ennyien bejöttek, akkor úgy tűnt, tele van a nézőtér, miközben négyszer annyi ember is el tud férni ott. Az első sorokban összezsúfolódtak ötszázan, de ha a színpadról nézted, akkor hátul is sűrűnek láttad a fejek sokaságát. Azt már nem, hogy ott jóval szellősebben vannak, sétálgatni, beszélgetni, sörözni lehetett.

Csatári Bence:

A nagy, kiugró létszámoktól eltekintve az átlag mennyi látogatót jelentett az Ifiparkban?

Németh Gyula:

Úgy ezeröttszáz embert, és ezt sok zenekar tudta produkálni. A teljesség igénye nélkül, többi között az M7, a Prognózis,⁶² a Corvina,⁶³ az Old Boys,⁶⁴ a Juventus,⁶⁵ az East,⁶⁶ a Rolls Frakció⁶⁷ vagy a 100 Folk Celsius.⁶⁸ Utóbbi sem lépett fel nálunk többször, mint évente háromszor, egyszer gyerekműsorral, kétszer felnőtteknek szólóval. Ők jobban el tudták

---

⁵⁹ A Skorpió 1973-ban alakult rockzenekar, hazánk harmadik szupergrupja. Változó felállásban ma is működik.

⁶⁰ A Bergendy 1958-ban alakult eMeRTon- és Artisjus-díjas zenekar, jelenleg is aktív. Fénykorukat 1970 és 1977 között, Demjén Ferencsel érték el.

⁶¹ Az Apostol fiatal zeneakadémistákból 1971-ben fűvósszekcióval alakult nyolctagú dzsesszzenekar volt, amely később átállt a slágerzenére.

⁶² A Prognózis 1981–1987 között működött rockzenekar. Klasszikussá vált felállása: Vörös István ének, Jankai Béla billentyűs hangszerek, Klemm Ervin gitár, Kormos Gábor basszusgitár, Bártfai György dob. Legnagyobb slágerük a *Hajsza közben*. Vörös István és a Prognózis néven egy másik felállítás játszott 1999-től, de ma már csak Vörös István nevével lépnek fel. A klasszikus csapatból többen összeálltak egy-egy koncert erejéig 2001-ben, 2007-ben és 2017-ben.

⁶³ A Corvina együttest Soltész Rezső és testvére, Soltész Gábor, valamint Romwalter Sándor alapította 1966-ban még Rangers néven. Az igényes tánczenét játszó zenekar politikai nyomásra 1969-ben vette fel a Corvina nevet. Az 1977-es Metronóm fesztiválon ők kapták a közönségdíjat.

⁶⁴ Az 1979-ben alakult Old Boys kifejezetten bulizenekar, feldolgozás számokat játszanak a klasszikus rock and roll világából. Az *Elektromos temetés* elnevezésű koncerten 1984. szeptember 23-án ők is felléptek az Ifipark zárókoncertjén a P. Mobil mellett. Rendszeressé vált nosztalgia koncertjeikre ezrek jártak a Petőfi Csarnokban is.

⁶⁵ A Juventus 1968-ban alakult a progresszív rockmuzsikát játszó Sirius együttes egyik feléből. „Slágerbeatet” játszottak, sokat foglalkoztatták őket a rádió stúdióiban, és számos kislemezt is kiadtak velük. Kísérték Kovács Katit is, kis ideig pedig megfordult soraikban Tátrai Tibor.

⁶⁶ Az East 1975-ben alakult magyar progresszívrock-zenekar. 1994-ben oszlott fel. 2012. június 8-án a pécsi Kodály Központban adtak nagyszabású koncertet, amelyen a zenekar két kiemelkedő korszakának tagsága lépett fel, hasonlóan az 1994-es búcsúkoncserhez. Erről később DVD jelent meg *Messze a Felhőkkel* címen. 2013. március 4-én a Szegei Nemzeti Színházban, március 12-én pedig a Művészetek Palotájában adtak koncertet.

⁶⁷ A Rolls Frakció kiskőrösi hard rock bandaként indult 1978-ban, de Trunkos András vezetésével átváltottak a punk irányzatra. Egyetlen, 1984 végén megjelent nagylemezük csak akkor jelenhetett meg, amikor az együttes gyakorlatilag már nem létezett.

⁶⁸ A 100 Folk Celsius countryzenekar 1975-ben alakult a Bojtorjánból kivált tagokból. Leghíresebb daluk a *Paff, a bűvös sárkány*, Muzsai András szövegére.

magukat adni az Ifiparkban, mint a Bojtorján,⁶⁹ holott utóbbiak összességében jobban képzett zenészek voltak.

Csatári Bence:

Még a régebbi múltra visszatekintő Kék Csillag⁷⁰ tánczenei együttes is fellépett az Ifiparkban az igazgatóságod idején, a kemény rock tombolásának csúcskorszakában. Rájuk is volt kereslet?

Németh Gyula:

Ők megfelelő biztonsággal hozták be a maguk közönségét, a kor slágereit játszották, javarészt külföldi feldolgozásszámokat.

Csatári Bence:

Ezek után hogy fizettétek a jogdíjat?

Németh Gyula:

A Szerzői Jogvédő Hivatallal első alkalommal megállapodtam, hogy évente befizetünk egy adott összeget, ami a jogdíjfizetési kötelezettségeinket fedezi. Összeállítottam nekik a listát, hogy hány koncertet rendeztünk egy évben, erre ők kiszámították, hogy azokon hozzávetőlegesen hány dal hangzott el, majd megállapították a szerzői jogdíjat, amit mi mindig hiánytalanul kifizettünk. Eleinte bepróbálkoztak, hogy tételesen írjuk fel nekik, mikor mi hangzott el, de mondtam nekik, hogy ezt felejtse el, mert erre plusz három alkalmazottat fel kellene vennem, és összesen vagyunk főállásban négyen. Nyilvánvalóan a keretösszezből aztán ők osztották fel, hogy kinek mennyit utalnak. Ez így zajlott minden évben, de csak először találkoztam velük személyesen, utána már évente telefonon jeleztem nekik, hogy semmi nem változott, ezért konstans összeget fizettem nekik. Az viszont nem érdekelte őket, hogy hányan voltak a koncerten, ez nem befolyásolta a jogdíj mértékét, ami egyébként sem volt túl magas.

---

⁶⁹ A Bojtorján együttes jogelődje 1972-ben alakult, nevüket 1974-ben változtatták Bojtorjánra. Ők a hazai country stílus megteremtői. Tengerentúli sikereiknek köszönhetően az Egyesült Államok Kansas államának és Pearl városnak is díszpolgáraivá választották őket. A hazai együttesek közül egyetlenként léptek fel a londoni Wembley Arénában.

⁷⁰ A Kék Csillag a korszak fontos beatzenekara volt. 1963-ban megnyerték a Magyar televízió *Ki mit tud?* című vetélkedőjét, de még a hetvenes években is működtek.

Csatári Bence:

A szólóénekesek is jó néhányszor megfordultak a színpadotokon. Nekik milyen volt a fogadtatásuk?

Németh Gyula:

Kovács Kati,⁷¹ Zalatnay Sarolta⁷² vagy Delhusa Gjon⁷³ is szerepelt nálunk, de érdekes módon a mi közegünk nem igazán kedvezett a szólistáknak. Lehet, hogy a helyi adottságok miatt, de az is lehet, hogy a helyszín nagy befogadóképessége miatt. Közülük messze kiemelkedett Kovács Kati, a nevére mindig bejött négyezer-négyezeröttszáz ember, és mindegyik generációból, mert a beatnemzedéken kívül meg tudta szólítani a szülőket és a gyerekeket egyaránt. Furcsa, de hiába tartozott vele egyazon nemzedékbe Zalatnay, ő korosztályhoz kötött énekesnő volt, javarészt a „nagy generáció” tagjai látogattak el a koncertjeire. Cserháti Zsuzsára⁷⁴ azonban megint csak bejött kétezer-kétezeröttszáz látogató. Az énekeseknek voltak zenekaraik, akik játszottak akár egy kicsit előttük is, vagy éppen két blokk között mutatták meg hosszabban hangszeres tudásukat.

Csatári Bence:

De az már nem volt szokás, hogy négy-öt etapban nyomják le a bulit, mint a vendéglátóiparban?

Németh Gyula:

Nem volt jellemző, de a Kati és a Kerek Perc élt ezzel a lehetőséggel. Ők általában kérték az egész estét, nem kértek előzenekart, inkább három-négy szakaszban kitöltötték az aznapi alkalmat, a szünetekben pedig mindenki elmehetett sörözni.

Csatári Bence:

A Benkó Dixieland Band⁷⁵ külön színpadot jelenthetett a színpadotokon.

Németh Gyula:

Az ő közönségük is kortalan volt, szinte mindenkire szóltak, igazi nívós zenéjük volt. A már sokat emlegetett kétezer-öttszáz fős lélektani határt ők is el tudták érni. Egyedül a pozanosukkal, Nagy Ivánnal kellett vigyázni, sokszor az én dolgom volt, hogy a poharából kicsenjem a piát.

---

⁷¹ Kovács Kati (1944) a három magyar beatlány egyike, az egyik legszokásosabb hangú énekesnő, a beattól a rock and rollon, a blueson és a kemény rockon át a gospelig és a spirituáléig mindenféle stílusban otthon mozog. Kossuth-díjas, az egyetlen énekes Magyarországon, aki három táncdalfesztivált is nyert (1966, 1972, 1981).

⁷² Zalatnay Sarolta (1947) a három beatlány egyike, az 1967-es és 1971-es táncdalfesztivál és az akkori jugoszláviai Splitben 1972-ben megrendezett táncdalfesztivál győztese. Készített angol nyelvű nagylemezt is 1973-ban.

⁷³ Delhusa Gjon (1953) részben albán származású táncdalénekes, zeneszerző és dalszövegíró. 1971-ben indult karrierje a táncdalfesztiválon. Az igazi áttörést 1974 hozta meg számára, amikor mind a négy kislemeze aranylemez lett. Rocktörténeti kuriózum, hogy előbb jelent meg lemeze NDK-ban, mint Magyarországon, valamint, hogy néhány hétig a Bergendy-együttes tagja is volt 1977-ben. Írt sikeres számokat Szűcs Juditnak is.

⁷⁴ Cserháti Zsuzsa (1948–2003) EMeRTon-díjas magyar énekesnő, előadóművész, akit mint a második popgeneráció egyéniségét tartják számon, kritikusok szerint Kovács Kati mellett a hazai pop történet legjobb „női torka” volt az övé.

⁷⁵ A Benkó Dixieland Bandet Benkó Sándor (1940–2015) alapította 1957-ben. A fúvósszekcióval játszó együttes legendás fellépési helye volt a Béka klub, amely a botrányok miatt hamar elhíresült.

Csatári Bence:

A mindenki mástól erősen különböző stílusú GM49⁷⁶ is az igazgatóságod alatt lépett fel először az Ifiparkban. Ők hogy kerültek képbe?

Németh Gyula:

Nem ismertem személyesen Galla Miklóst,⁷⁷ a zenekar vezetőjét, bár a híre megelőzte. Egyszer csak hallom ám, hogy mindenféle kopogás nélkül bejön valaki fapofával az ajtómon, és csak annyit kérdez: „Baráth?”. Miután nem kapott választ, mert annyira megrökönyödtem, pár óra múlva megint bejött, ugyanazzal a faarccal, „természetesen” kopogás nélkül és ugyanazzal a kérdéssel. Ekkor már nem tudtam magam türtőztetni, felpattantam a székemből, megfogtam a fickót, kivezettem a szobámból, és megmondtam neki, hogy ha megtanul kopogni az ajtómon, köszön, és nem valami büdös bunkó módjára viselkedik, akkor talán szóba állok vele. Ezek után eljátszottuk újra a jelenetet, de immáron jól: kopogott, köszönt, és egész mondatban megkérdezte, hol van Baráth László igazgató. Miután felvilágosítottam, hogy helyette már én vagyok a főnök, előadta magát, elmondta, hogy van egy zenekara és szeretnének fellépni az Ifiparkban. Érdekes módon sikerült vele zöld ágra vergődni, megállapodtunk, és aztán 1981-ben már be is mutatkozhattak nálunk. Úgy ezer ember körül volt a hallgatóságuk, de miután leszerződünk, szinte havonta jöttek játszani.

Csatári Bence:

A sok sztárbanda mellett viszont szembetűnő, hogy az igazgatóságod alatt az Omega⁷⁸ és a Fonográf⁷⁹ egyáltalán nem lépett fel, illetve az Új Illés⁸⁰ és az LGT is csak egyszer. Mi volt ennek az oka? Nem volt kihívás és presztízskérdés ezeknek az együtteseknek az, hogy felléphettek nálatok?

Németh Gyula:

Az LGT túlnyomórészt megelégedett a május 1-ji Tabán-beli fellépésekkel, a fővárosban nagyon ritkán koncerteztek, inkább vidéken és külföldön. Az Omega egyenesen kijelentette, hogy kevésnek tartják a befogadóképességünket, ettől függetlenül jóban voltam velük mindvégig. A Fonográf távolmaradásának oka az volt, hogy Szörényi Leventével⁸¹ nem jöttünk ki, talán ő volt az egyetlen, akivel nem értettünk szót. Igaz, az Új Illés is idetartozott, Illés Lajossal⁸² sem igazán tudtam közös hullámhosszra kerülni, ő kevesellte a nézőszámot,

---

⁷⁶ A GM49 egy reggae-ska/új hullám együttes volt, amely 1981–1986 között létezett. 1981-ben a Pop Meccs szavazásán elsők lettek „Az év meglepetése” kategóriában. 1982-től a KFT-vel együtt klubot alapítottak a Lágymányosi Közösségi Házban.

⁷⁷ Galla Miklós (1959) a GM49 zenekar alapítója és vezetője volt, később a Holló Színházat irányította, miután kivált a L'art pour l'art Társulattól. Újraélesztette a GM49-et GM több mint 49 néven.

⁷⁸ Az Omega a legrégebbi, ma is működő rockegyüttes Magyarországon. 1962-ben alakult a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatóiból. Ők álltak legközelebb a nemzetközi világsztár státuszhoz a magyar zenekarok közül és ők adták ki Magyarországon először kihajtható borítójú nagylemezt, valamint cédét, DVD-t. Több sikeres koncertet adtak 1990 után is a Népstadionban és más, nagy nézőszámú helyszínen.

⁷⁹ A Fonográf 1973. december 31-én az Illés együttesből és a Tolcsvay-trióból alakult legendás együttes, 1984-ig volt aktív.

⁸⁰ A klasszikus Illés 1965-től a legsikeresebb magyar beatzenekar volt. A Szörényi Levente-Bródy János-szerzőpárost a magyar Lennon-McCartney duóként is nevezték. 1973-as feloszlásuk után 1974–1984 között a magyar szerzőpáros a Fonográf együttesben zenélt, 1983-ban pedig ők írták az *István, a királyt*, míg Illés Lajos az Új Illést vezette, korántsem akkora sikerrel, mint az előzőt, bár a Metronóm '77 fesztivált megnyerték.

⁸¹ Szörényi Levente (1945) az Illés és a Fonográf együttesek zeneszerzője, frontembere. Jelentős zeneművei: *Kőműves Kelemen, István, a király, Attila, Isten kardja, Veled, Uram!*

⁸² Illés Lajos (1942–2007) a róla elnevezett zenekar Kossuth-díjas billentyűse és zeneszerzője volt.

még azzal is meggyanúsított, hogy direkt nem engedjük be az embereket, és sokallta a jegyárat is, amit meg nem mi határoztunk meg, hanem a fővárosi tanács.

Csatári Bence:

Ha már annyit emlegettük a május 1-jéket, emeljük ki közülük az 1978-ast, amelyik külön jelentőséggel bír az Ifipark történetében! Sokan sokfélét mondanak erről, egyáltalán: lehet tisztázni mi is történt valójában?

Németh Gyula:

Nagy tömeg volt, az igaz, több mint tízezer ember zsúfolódott be, és még a fővárosi tanács Pipásnak becézett elnökhelyettese is ott volt az elején, aztán elmenekült, sok szerencsét kívánva nekem. Ő egyébként csak az ilyenkor szokásos körútját végezte, és nyilván érezte, hogy ebből akár rosszul is ki lehet jönni, mindenesetre jelezte, hogy hívjam fel nyugodtan telefonon, ha valami baj van. Végül nem kellett hívnom. Igazi presztízsharc folyt a Píramis és a P. Mobil között arról, hogy ki legyen a második fellépő, egymásnak feszült a két banda, s ezt a vitát én zártam le azzal, hogy Som Lajost és Schuster Lórántot is behívtam magamhoz, és megmondtam nekik: a P. Mobil kezd. Azt is kértem, hogy ha ez nem tetszik valamelyik félnek, rögtön jelezze nekem. Ezzel még nem volt senkinek baja, azzal azonban már Schuster vitakozott, hogy miért csak egy cucc van fenn a színpadon. Kérte, hogy lehessen fenn az övék is, és azon csak ők játszhassanak. Egyértelmű volt számomra, hogy le akarta mosni hangerővel a Píramist, ami bizonyos szempontból érthető volt, de nem lehetett műszakilag megoldani a két felszerelést. Úgy ítélt meg, hogy a Píramis akkor népszerűbb volt, azért tettem őket a második helyre, bár vitathatatlan, hogy a P. Mobilnak is volt jó néhány remek száma, és nagyon nagy volt nekik is a rajongótáboruk. Biztos vannak, akik ezt másként értékelik, de én így látom, ráadásul szerintem a színpadi show is erősebb volt a Píramisnál.

Csatári Bence:

A kábel viszont a P. Mobilnál szakadt el, és a Píramis – mit ad isten – nem segítette ki őket.

Németh Gyula:

Hogy konkrétan kábelszakadás volt-e, azt igazából nem lehet biztosan tudni, én úgy vélem, inkább csak egy csatlakozás mehetett szét, talán amikor behozták a büfébe a sört a tartályokban. Akkora volt a zsúfoltság, mindenki a másik sarkán állt, hogy nem lehetett megítélni, vajon hol mehetett el az áram, de az biztos volt, hogy a P. Mobil nem tudott megszólalni, és ezzel úgy lett vége a koncertjüknek, hogy el sem kezdődött. Ez iszonyú nagy csapás volt számukra, mert a helyzetet nem lehetett kezelni, nem parancsolhattam rá Som Lajosra, hogy azonnal segítse ki a legnagyobb rivális bandát. Vikidál Gyulát⁸³ annyira megviselte az eset, hogy sokkot kapott és elvitte a mentő. Azt nem tehetjük meg, hogy egyből felmegy a Píramis játszani, mert este tízig nem tudták volna kitölteni az időt. Megkértem a technikusait, hogy kezdjék el imitálni, mintha a cuccot próbálnák, holott már rég be volt minden állítva. Megtették, ahogy Révész Sándor is belement a játékba, és kamuból „beénekelte” magát egy negyed dal erejéig a színpadon. Egyszerűen ment az időhúzás, és amikor eljött az idejük, a húrok közé csaptak. Óriási sikert arattak, sokak szerint ez pecsételte meg a két zenekar közötti verseny végső kimenetelét.

---

⁸³ Vikidál Gyula (1948) rockénekes, a P. Mobil, a Dinamit és a P. Box frontembere volt. Az *István, a király* Koppányaként vált országsszerte ismertté.

Csatári Bence:

A másik balhész szituáció a nevezetes kőkorlátleomlás volt 1980. május 27-én 19 óra 5 perckor az Edda-koncert közben. Ez hogy történt?

Németh Gyula:

Az ilyenkor immáron szokásos módon iszonyatosan nagy tömeg gyűlt össze már a koncert kezdete előtt. Nekem a fenntartó utasításba adta, hogy 17 óránál hamarabb nem nyithatok, és 22 órakor zárnom kellett. Ez azért volt érdekes, mert a térmikrofonokat akkor kapcsoltuk be, illetve ki az Ifipark területén, amivel egyrészt saját magunkat akartuk lefedni, ha balhé volt, másrészt nyilván ezeket elkérhette az állambiztonság is. Itt persze a legfontosabb a zenekarok fellépéseinek összekötő szövege volt, mert arra lehettek kíváncsiak, hogy nem lázítottak-e a zenészek a rendszer ellen. Megtartottuk ezeket a felvételeket két hétig, aztán új koncerteket vettünk fel a szalagokra. Persze, azért nem egyetlen szalagunk volt, hanem úgy harminc-negyven körül. Hogy ezekkel később mi történt, az a magyar rocktörténet egyik nagy talánya, mindenesetre kár volt ebek harmincadjára ezeket elsinkófálni. Erről az Edda-konцерtról viszont maradt fenn felvétel.

Az történt, hogy a sok ember a feljáratnál megnyomta a kőkorlátot, ami ennek következtében mintegy húsz méter hosszan ledőlt. Összesen öt embernek lett baja, de senki nem halt meg, nem volt súlyos sérült sem, de ezt az esetet hivatalból jelentenem kellett a rendőrségnek. Azon nyomban ki is jött a készenléti ezred, miközben már ment az Edda-koncert. Kértem is tőlük, hogy a bejáratnál sorakozzanak fel, hogy itt ne engedjék ki a látogatókat, akiket mi bentről a hátsó kijárat felé terelünk. Amikor véget ért a koncert, és már vittem volna a napi bevételt feladni a postára, a készenlétségek vezetője, egy fiatal srác mondta, hogy menjek velük, mert tömegbalesetet okoztam, és emiatt le akarnak csukni. Én meg erre megkérdeztem, hogy miért akarnak elvinni, amikor nem is az én intézményemben történt a baleset, hanem a kapunkon kívül egy közterületen. Nagy nehezen meggyőztem, de azért azt hozzátette, hogy ne hagyjam el az országot. Ezt nem volt nehéz megígérnem. Eltelt két év, mire kaptam egy hivatalos levelet, hogy bizonyítottság hiányában felmentettek. Abszurd történet, mert még ki sem hallgattak. De ezzel együtt kiépítettem a védőfalat, és lecsökkentettem a maximális nézőszámot tizenkét ezerről hatezerre. Ennek megfelelően kellett tervezni a bevételt is a következő évekre.

Csatári Bence:

Milyen intézkedéseket kellett tenned a baleset után?

Németh Gyula:

Készítettem egy gyors statikai vizsgálatot, ez azt jelentette, hogy három helyen megfűrták a tartószerkezetet az arra illetékes hivatal kirendelt emberei. Azt írták elő, hogy a Duna-part felőli feljáró részt, ahol az oroslánok vannak, le kell zárni, tehát ott megszűnt a bejárat és a pénztár. A hátsó kijárathoz, az Orvostudományi Múzeum felőli oldalra helyeztük át a pénztárat, ott lehetett bejönni és kimenni, és a teljes támfalrészről három méterre egy vastag csőkorlátot állítottunk fel. Ezzel elejét vettük egy esetleges újabb balesetnek, mert nem érhetne nyomás a falat. Ilyen viszonyok között még abban az évben újraindítottuk a koncerteket, ha jól emlékszem, csak két hetet kellett kihagynunk.

Csatári Bence:

Más típusú meleg helyzet, de mégiscsak ide tartozik, amikor a Karthago együttesnek volt egy kis stiklije nálatok.

Németh Gyula:

Ma már ezen mosolygunk, de akkor ez rosszul is elsülhetett volna. Szigeti Feri⁸⁴ zenekarvezető csak úgy mellékesen odaszólt nekem koncert előtt, hogy egy kis meglepetéssel készülnek, de ne aggódjak, nem lesz belőle balhé. Végül is ez utóbbiban igaza lett, mert a fővárosi tanácstól nem volt jelen senki, aki feljelenthetett volna bennünket közszemérem sértés miatt. Az történt ugyanis, hogy zenélés közben, a *Keleti éj* című számuk koreográfiájaként egy ládából elpattant egy tüzes menyecske, ám felül elfelejtett felöltözni, a közönség nagy ovációja közepette. Én az irodámban voltam, amikor hallom ám, hogy a srácok egy emberként hördülnek fel. Kiszaladtam, azt hittem, hogy megint valami nagy baj történt, de legalábbis minimum egy embert megöltek, amikor elért a látvány. Nem mondom, egyik szemem sírt, a másik nevetett: megkönnyebbültem, hogy nincs nagyobb baj, viszont mérgelődtem is egy sort, mert rettegetem, hogy ezt valamelyik főelvtárs megtudja. Szerencsémre ez nem következett be. Meg kell jegyezni: Szigeti Ferit nem ejtették a fejére, mert vizuális élményt nyújtott, amiről sejtette, hogy a belügyesek nem veszik fel, hiszen csak a hangot rögzítették, nem kameráztak. Ezzel valamelyest lefedte magát. A másik botrányos helyzet abból fakadt, hogy Gidófalvy Attilát⁸⁵ többször halálos fenyegetés érte – persze csak szóban –, amiért ott merte hagyni a Beatricét és átigazolt a Karthagóba. Ilyenkor közbeléptek a rendezőink, és megmutatták, ki az úr a háznál: megmondták a Ricse-rajongóknak, hogy ezt azonnal hagyják abba, különben kipenderítik őket. Erre abbamaradt a fenyegetőzés.

Csatári Bence:

Ha már szóba került: a belügyi elhárító tiszttel milyen kapcsolatod volt? Végvári József⁸⁶ arról beszélt, hogy ő járt ki a könnyűzenei intézményekbe ellenőrizni.

Németh Gyula:

Ő akkor már felfelé bukott, előléptették, helyére Gábor Róbert⁸⁷ került. Én tartottam vele a kapcsolatot, nekem semmi bajom nem volt vele, valószínűleg azért is, mert hasonló korúak voltunk. Jellemző a kettőnk közötti viszonyra, hogy megengedhettem magamnak, hogy Robikának szólítsam. Erősen érdeklődött a programjaink iránt – mintha nem kapta volna meg a hozzá beosztott ügynökeink keresztül több példányban is –, és úgy állította be magát nálunk, hogy ha baj van, csak szóljunk neki, és elsimítja az ügyeinket. A rendszer elvárta, hogy hangszalagokon rögzítsük a koncerteket az első hangtól az utolsóig. Ezt mi teljesítettük, de az nem igaz, hogy minden koncertnek meg kellene lennie nálunk felvételen, ugyanis egy idő után letöröltük azokat, és másokat vettünk fel rájuk.

---

⁸⁴ Szigeti Ferenc (1949) a Corvina és a Karthago együttesek vezetője, gitárosa. Utóbbi zenekar legnagyobb slágerét, a *Rekviemet* is ő írta.

⁸⁵ Gidófalvy Attila (1952) a Teatrumban, a Beatrice, a Karthago és a Lord együttesek billentyűse.

⁸⁶ Végvári József az állambiztonság őrnagya volt, a zenei objektumok belügyi biztosításáért volt felelős. A híres-hírhedt Dunagate-botrányt ő robbantotta ki.

⁸⁷ Gábor Róbert állambiztonsági tiszt fiatal életkorából fakadóan könnyen szót értett a zenészekkel. Ő volt a tartótisztje mások mellett a „Dalos” fedőnéven elhíresült Vikidál Gyulának is.

Csatári Bence:

A kőkorlát leomlásán kívül volt-e más eset, amikor összetűzésbe kerültél egyéb fórumokkal?

Németh Gyula:

Volt idő, amikor havonta mentem az I. kerületi pártbizottságra szőnyeg szélére állni, s a rendszeres találkozásaink során végül oda jutottunk a párttitkárral, hogy unikumoztunk. Őt Németh Andrásnak hívták, és korábban együtt tanítottunk a KISZ-iskolán, később pedig a Magyar Rádió párttitkára lett. A sűrű felelősségre vonások azért voltak, mert Antall József,⁸⁸ az Orvostudományi Múzeum igazgatója feljelentett minket, hogy a látogató „ifjúkommunistáink” rendszeresen levizelik a lépcsőjüket. Állítólag azt is mondta, hogy nem tudok rendet tartani az intézményemben, ellentétben vele. Az elnézés-kérésen kívül nem tudtam mást mondani, mint azt, hogy nálunk nincs elegendő vécé, ezért fordulhatnak elő ilyen alantas jelenetek, de mindent megteszek, hogy ez a jövőben ne forduljon elő, és megkérem a fővárosi tanácsot, hogy a mellékhelyiségek számát növeljék. A Közegészségügyi és Járványügyi Állomás (Kőjál) ellenőrzését is én kértem, hogy levédjem magunkat, mert ha megkapjuk az engedélyt, az azt jelenti, hogy az egészségügyi feltételeknek megfelelünk. A tűzoltóságunk ugyancsak ellenőriznie kellett a tűzvédelmi rendelkezések betartását.

Csatári Bence:

A kemény rock divatjának alábbhagyása érezhető volt akkor, amikor 1982-ben otthagytad az Ifiparkot?

Németh Gyula:

Nem igazán, én még kifejezetten telt házas koncerteket rendeztem a hard rock bandáknak. Igaz, ez akkor már „csak” hatezer embert jelentett.

Csatári Bence:

A sok számonkérés is közrejátszott abban, hogy otthagyd az Ifipark vezetői pozícióját?

Németh Gyula:

Mindenképpen, és ajánlottak is egy nagyon jó állást, az I. kerületi művelődés ház igazgatói tisztségét. Már majdnem elfogadtam, amikor csörgött a telefonom, Gál Iván hívatott be a hivatalába, és egy whisky mellett közölte, hogy ő is munkahelyet vált, az Ifjúsági Rendező Iroda (IRI) igazgatója lesz, és rám gondolt, mint helyettesre. Én örömmel elfogadtam ezt a lehetőséget.

Csatári Bence:

Az IRI megalakulása milyen okokra vezethető vissza? Érdekes szituáció lehetett, mert a monopóliumokon alapuló rendszerben az addig egyedül regnáló ORI-nak született egy vetélytársa, ráadásul úgy, hogy azt is az állampárt hozta létre. Nem volt ez egy kicsit skizofrén állapot?

Németh Gyula:

Úgy tudom, a KISZ KB és az ORI összekapott valamin, ezért a KISZ vezetősége úgy döntött, a maga kezébe veszi az irányítást, és alapít egy koncertszervező irodát, ez lett az IRI.

---

⁸⁸ Antall József (1932–1993) a rendszerváltás utáni első szabadon választott miniszterelnök 1990-tól 1993-ban bekövetkezett haláláig.

Fenntartónak és felügyeleti szervnek a saját cégét, az Express Ifjúsági és Diák Utazási Irodát választotta, melynek során bevette a saját költségvetésébe az IRI működését is.

Csatári Bence:

Az IRI-nél lett a beosztottad néhány évig könnyűzenei csoportvezető minőségben Hajnal Gábor is. Vele több érdekes sztorid is megesett, ha minden igaz.

Németh Gyula:

Amikor az IRI-ben dolgoztunk együtt, egyszer megvicceltem, azt mondtam neki, hogy nagyon nagy baj van, jöjjön át az irodámba. Ehhez tudni kell, hogy a könnyűzenei csoport a 32-esek terén, az IRI központ pedig a Székely Mihály utcában volt található az Operánál. Gábor nem tudott mit tenni, átjött hozzám, nem tudta, mi lehet az az óriási nagy gond. Amikor megérkezett, és megkérdezte, csak azt válaszoltam, hogy ma még egy sört sem ittam. Erre nagy kő esett le a szívről, jót röhögtünk, és persze elmentünk inni egyet. Gáborral még az Ifiparkban azt is megcsináltam, hogy nem engedtem felmenni konferálni a színpadra a második együttes elé, hanem ráparancsoltam, hogy kvaterkássunk még egy kicsit. Amikor ellenkezni próbált, rákérdeztem, hogy ki az Ifipark igazgatója, erre rögtön engedelmeskedett és mellettem maradt. Aznap az este második részében a közönség konferanszié nélkül maradt, de nem biztos, hogy észrevette.

Csatári Bence:

Kellett valamiféle szakvégzettség ahhoz, hogy az IRI-ben vezető legyél?

Németh Gyula:

Elvégeztettek velem egy felsőfokú vezetőképzőt, ott írtam meg a szakdolgozatomat, a könnyűzenei élet és a hatalom kapcsolatát boncolgattam.

Csatári Bence:

Volt nagyobb balhétok az IRI-ben?

Németh Gyula:

Egy ilyen típusú intézményben mindig van erre esély, így aztán ez be is következett. A P. Mobillal egy hajóturnét bonyolítottunk le a Dunán, amely értelemszerűen hosszú útvonalon az akkori Csehszlovákiával közös határszakaszon zajlott. Ebből lett kisebbfajta felzúdulás, mert Schuster Lóri ötletére a hajó Felvidék irányába eső oldalára piros, fehér, zöld lámpákat villogtattak a koncert közben. Mivel nagyon sokan hallgatták a zenéjüket a túoldalról, a felvidéki magyarok közül, ez egyértelműen nekik szólt. Mivel akkoriban tabutémának számított a határon túli magyarok sorsa, mert ők is a szocialista táborban éltek, ezért ez óriási merészségnek számított. Féltünk is, hogy nagyobb baj lesz belőle, de végül éppen a belügyi összekötő tisztünk, Gábor Róbert volt az, aki kiállt mellettünk, és elsimította az ügyet. Mondta is mindig, ha nagyobb tömeg van a rendezvényeinken, tájékoztassuk őt, és segít, ha közbe kell avatkozni. Ilyen volt a Motörhead⁸⁹-koncert a Volán-pályán vagy az Iron Maiden⁹⁰ a Budapest Sportcsarnok parkolójában, az ő esetükben tényleg szóltunk neki, hogy mintegy húszezer emberre lehet számítani, de nem volt különösebben nagy atrocitás ezeken a rendezvényeken. Ebben az időszakban már azt se kérték tőlünk a belügyesek, hogy adjunk nekik tiszteletjegyet, megvették maguknak a belépőket. Gábor Róberttel különben negyedév alatt helyére került a kapcsolatunk, soha nem volt egymás közötti afférunk, mi is tettük a dolgunkat, és ők is. Soha nem tudhattuk, hogy mikor ki van közülük a társaságunkban, ezért

---

⁸⁹ A Motörhead 1977-ben alakult brit heavymetal-zenekar.

⁹⁰ Az Iron Maiden 1977-ben alakult brit heavymetal-zenekar.

igyekeztem mindig természetesen viselkedni, ha pedig a várható létszám után érdeklődtek, soha nem hazudtam és nem csökkentettem, mindig megmondtam nekik az igazat. Úgy gondoltam, nem érdemes sumákolni, mert úgyis kiderülne az igazság, másrészt pedig megmondtam nekik, hogy én azzal teszem a dolgomat, hogy szervezem a koncerteket, ők pedig azzal, hogy biztosítják azokat. Ennyiben meg is állapodtunk, és ez a rendszer működött is.

Csatári Bence:

A külföldi zenekarokat köztudomásúan Hegedűs László⁹¹ szállította nektek az IRI-ben. Hogyan jött létre vele a kapcsolatotok?

Németh Gyula:

Ő rengeteg nagyon jó kapcsolattal rendelkezett, és abból élt meg, amit közvetítői díjként levett az általunk neki, majd általa a zenekaroknak kifizetett pénzből. A kapcsolatot Hegedűssel az IRI részéről Jónásné Nóra tartotta, akik később Hegedűs felesége lett. A zenekarok a szerződést nagyjából kapitalista módon kötötték meg velünk, meghatározták, milyen feltételekkel, mekkora fellépti díjért jönnek el hozzánk, milyen szállodában szeretnének aludni, és így tovább. A Motörhead a gázsijába bekalkulálhatta az éjjeliszekevények kidobálását is, mert szemrebbenés nélkül kifizette a menedzserük az okozott kárt.

Csatári Bence:

Miért lett vége az IRI-nek?

Németh Gyula:

Nagyon sok világszínvonalú programot csináltunk, de a cég történetének befejezése nagyon furcsára sikeredett. Az Országos Anyag- és Árhivatal elnökének, Csikós-Nagy Bélának⁹² a lánya, Zsuzsa szervezett egy Fenevad elnevezésű fesztivált Pilisborosjenőn, amit összekötött egy filmfelvétellel, s ebben segítettünk neki. A lényeg az, hogy ő amerikai állampolgár lévén kétszázezer dolláros csekket tett le az asztalra, minek nyomán elkezdtünk dolgozni, ám a bank ezt visszadobta, mondván, hogy nincs mögötte fedezet. Tehát úgy vágtuk a fejszénket ebbe a nagyszabású, ha csak a saját állami költségvetésünket nézzük, akkor lehetőségeinket messze meghaladó vállalkozásba, hogy azt hittük, van rá pénzünk, de aztán rövid úton kiderült, hogy nincs. Ekkor bementünk az apjához bejelenteni, hogy becsődöl az IRI, ha nem kapjuk meg a pénzt. Másnapra ott volt tízmillió forint a számlánkon, levevényeltük a produkció ránk eső részét, de már annyira keserű volt a szánk íze, ráadásul egy csomó mindent így sem tudtunk kifizetni, hogy inkább hagytuk kimúlni az irodát. Az MSZMP Budapesti Bizottságának tagja, majd az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda igazgatója, Tarcsi Gyula⁹³ felajánlotta segítségét állásügyben, de szerencsére nem voltam rászorulva.

---

⁹¹ Hegedűs László (1948) a külföldi sztárzenekarok magyarországi fellépéseit intézte igen nagy hatékonysággal a Multimédia nevű cégével.

⁹² Csikós-Nagy Béla (1915–2005) közgazdász, akadémikus. 1967–1984 között az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke, 1990-től haláláig a Magyar Közgazdasági Társaság tiszteletbeli elnöke.

⁹³ Tarcsi Gyula (1949) 1986–1992 között vezette az Expressz utazási irodát. 2006-2009 között szakállamtitkárként tevékenykedett a szocialista kormányokban.

Csatári Bence:

Hova vezetett ezután az utad?

Németh Gyula:

A Koltay Gábor⁹⁴ vezette Szabad Tér Színház Művészeti Osztályára. Ide tartozott a Margitszigeti és a Városmajori Szabadtéri Színpad, valamint a Budai Parkszínpad. Utóbbi helyen vittük színre a könnyű műfaj produkcióit, ez tartozott hozzám. Amikor Gábor a *Honfoglalást* forgatta, felmondott a műszaki vezetőnk, mert az Operaházba ment ugyanerre a posztra, így kerültem én nagy hirtelen az ő helyére. A három színpad műszaki ellenőrzésén és hatósági ellenőrzésén kívül a filmekben is közreműködtem, a *Sacra corona* külső építésze voltam. Ez utóbbi csatajelenetét például a Csepel Művek forgácsoló műhelyében vettük fel.

Csatári Bence:

Ezek szakmailag mind nagy kihívások. Meddig dolgoztál a Szabad Tér Színháznál?

Németh Gyula:

Miután Koltay elment és jött a helyére Bán Teodóra,⁹⁵ vele két évet tudtam mindössze együttműködni. Érezhette ezt ő is, mert felajánlotta, hogy két évvel korábban nyugdíjba mehetek a cégtől. Tudtam, hogy akar hozni a helyemre valakit, ezért azt mondtam neki, hogy rendben, de akkor fizesse ki az erre az időszakra járó nyugdíjam és fizetésem különbözetét. Megtette, így elváltak útjaink, azóta nyugdíjas vagyok.

Csatári Bence:

Ilyen életúttal a hátad mögött le lehetett egyáltalán állni a munkával?

Németh Gyula:

Dehogy, és nem is tettem ezt, kaptam különböző felkéréseket, amiket az akkor alapított céggel teljesítettem is. Ilyen volt a Red Bull Napok logisztikája, vagy az uniós csatlakozás egyik évfordulójának rendezvénye, amikor fel kellett lobogózni az Erzsébet hidat, de a vezetésemmel valósult meg a jégpálya is a Parlament mögött. A céget ma már a gyerekeim viszik tovább.

Csatári Bence:

A nagyon aktív éveid mellett a családi életedről mit lehet tudni?

Németh Gyula:

Kétszer nősültem, az első házasságomból született fiam nemrég doktorált a Nemzeti Közszerződési Egyetemen, ahol egyébként is tanít, jó viszonyban vagyunk. Második házasságomból, ami jelenleg is tart, két fiam született, mindketten profi kézilabdások lettek. A nagyobbiknak ment jobban, játszott a Dunaújváros és a Tatabánya együtteseiben, de még Dubaiban is, most Soltvadkerten él. A kisebbik fiam a bátyjával együtt Tatabányán játszott, de egy sérülés keresztülhúzta a sportkarrierjét. Mivel mindig is szakács szeretett volna lenni,

---

⁹⁴ Koltay Gábor (1950) Balázs Béla-díjas filmrendező, színiigazgató, érdemes művész. Ő rendezte az *István, a király* rockopera királydombi ősbemutatóját 1983-ban.

⁹⁵ Bán Teodóra (1952) balettművész volt, visszavonulása után balettiskolát működtetett férjével, Keveházi Gáborral, majd az opera- és balettfesztiválok szervezésére menedzserirodát alapítottak. Ezután került a Szabad Tér Színház élére.

kijárta a számlátrát, még Ausztriában is dolgozott, most pedig séf egy belvárosi szállodában. Az ő anyukájukkal akkor ismerkedtem meg, amikor a KISZ Budapesti Bizottságánál dolgoztam, ugyanis átküldték hozzám az Ifiparkból egy hivatalos ügyben. Tegeződve köszöntem neki, mire ő visszamagázott. Nem tettem rá jó benyomást, amit Baráth Laci érdeklődésére szóvá is tett, pedig akkor már tudta, hogy én leszek az új főnöke. Egyébként még Ifipark-igazgatóként is visszadolgoztam időnként a KISZ-nek, például én szerveztem az egyik VIT utcát, vagy azt a váci búcsút, ahol a Sandokant játszó színész, Kabir Bedi⁹⁶ is vendég volt. Ezeken a rendezvényeken megkértem, hogy segítsen nekem, s a munka közben találtunk igazán egymásra. 1980-ban feleségül vettem, de mivel a beosztottam volt pénzügyesként, inkább elment máshova dolgozni. Egy családi házban élünk, ahova jelenleg legkisebb fiam visszaköltözött, de külön bejáratú háztartást vezet az emeleten, és rendszeresen befizeti a rezsit felé. Szoktam is neki mondogatni viccesen: a hosszú, tartós barátság titka a pontos elszámolás.

Csatári Bence:

Elégedett vagy az életeddel?

Németh Gyula:

Hogyne, hiszen világéletemben azt csináltam, amit szerettem, és amihez érttem. Ezt nagyon kevesen mondhatják el magukról, úgyhogy nagyon szerencsésnek érzem magam.

---

⁹⁶ Kabir Bedi (1946) indiai televízió- és filmszínész. Leghíresebb szerepe Sandokan volt a *Maláji tigris* című olasz tévésorozatban.